

ΕΘΝΟΤΑΤΙΣΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

511

ΠΑΛΙΟΝΑΪΡΙ 83

50

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΟΙ ΑΓΓΟΝΕΙΣ ΓΙΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Εναντία στην κυβερνηση των απερχοδηαδων

ΟΙ ΑΓΟΝΕΙΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Σχολιάζοντας τις πολιτικές εξελίξεις στο προηγούμενο φύλλο της Έργα της Πρωτοπόρας, κλείνουμε το σχετικό άρθρο με την ακόλουθη παράγραφο:

"Τό ζητήμα είναι να ανοίξουμε μέτωπο από το άριστερά στα σημεία και τέρατα που κάνει το ΠΑΣΟΚ σε βάρος της εργατικής τάξης και του μαζικού κινήματος. Γιατί αυτό που καθορίζει το όλο και πιο συντηρητικό τόνο του πολιτικού κλίματος είναι η απουσία τέτοιων μετώπων. Αυτό είναι το "στοιχείο" της περιόδου. Έτσι ο αυθαιρετισμός του κινήματος και οι προσπάθειες της επαναστατικής άριστερας θα ανοίξουν και θα στηρίξουν μέτωπο ενάντια στην πολιτική του ΠΑΣΟΚ για τα μεροκάματα, την ανεργία, τον στρατό, τα σχολεία, την νεολαία, είτε το "μέτωπο της dualότητας" θα συνεχίζει να εξοφθαλμίζει την "πολιότητα" ενός πολιτικού κλίματος όπου οι στεναγμοί της εργατικής τάξης υπερασπίζονται από τους κωπηλούς του μοκραστικού συντηρητισμού".

Οι εργατικές κινητοποιήσεις ενάντια στο νομοσχέδιο για τις "κοινωνικοποιήσεις" και ειδικά το άρθρο 4 ήρθαν να δώσουν μια (έστω στιγμιαία) ζωντανή εικόνα για το τι σημαίνει το πρώτο σκέλος αυτού του στοιχείου. Παράλληλα, βέβαια, ο τρόπος με τον οποίο εκτονώθηκε όλο το κύμα δικαιωτικής ήρθε να επιβεβαιώσει ότι το δεύτερο σκέλος παραμένει η κυρίαρχη έκδοχή που καθορίζει το σημερινό πολιτικό κλίμα.

Σε μια περίοδο όπου οι πολιτικές εξελίξεις περιλαμβάνονται σε μια υποτονική διεκδίκηση (ντα των κομμάτων για το πώς θα γείρουν εκλογικά οι δυσμενείς που προκαλεί η διαχείριση της κρίσης από το ΠΑΣΟΚ, οι απεργίες και οι διαδηλώσεις ενάντια στο άρθρο 4 έδωσαν μια άλλη γεύση. Αντί για την εξατομικωμένη δυσμενεία, που δεν μπορεί να βρει αντανάκλαση διεξόδο και να αυτό παθητικοποιείται, συντηρητικοποιείται, γίνεται παράπονο πεδίο για δημιουργίες ή για την παράλυση που φέρνει η απογοήτευση φάνηκε έστω για λίγο μια άλλη προοπτική: Η μετατροπή της αναγκαιότητας σε μαζική κινητοποίηση, σε μαζικό ξεπέρας του ΠΑΣΟΚ από το άριστερά, το εμπλοκάρισμα της πολιτικής κατάστασης με το να ξαναποκτίσει ο κόσμος εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, στους δικούς του άγνες.

Φαίνεται ότι και μόνο η σκέψη ότι οι κινητοποιήσεις για το άρθρο 4 μπορούν να πάρουν μια τέτοια πολιτική διάσταση έκανε την "πολιτική ηγεσία" του τόπου να φρίξει. Γιατί κινήθηκε άμεσως για να ξαναφέρει την πορεία των εξελίξεων στο "όμαλό πλαίσιο της ηπιότητας".

"Η Νέα Δημοκρατία, που όλο το προηγούμενο διάστημα εμφανιζόταν με γραμμή "έξοδος" δεξιάς (όπου υποτίθεται ότι μόνο οι συμβουλές του Καραμανλή την συγκρατούσαν να μην δέχεται την αντιπολίτευση της), ξαφνικά αποφάσισε να δώσει μαθήματα υπευθυνότητας: "Όχι απεργίες, ξεβαστείτε το νόμο έστω κι αν διαφωνείτε".

Τό παραμύθι ότι δήθεν η δεξιά έχει εξοφλώσει "αχαλίνωτη υπονομευτική έκστρατεία" για την αποστεροποίηση της κυβέρνησης της αλλαγής ξεφούσκωσε απότομα και φάνηκε ο πραγματικός ρόλος της Ν.Δ. αυτή τη περίοδο: Στήριγμα της φιλοκαπιταλιστικής πολιτικής της κυβέρνησης και αντίβαρο στις πιέσεις της βάσης του ΠΑΣΟΚ και του ΚΚΕ.

Τό ΚΚΕ από την μεριά του φρόντισε με κάθε τρόπο να μετατοπίσει την προοπτική των κινητοποιήσεων μακριά από την άμεσότητα των απεργιών και να τις στρέψει στις εκλογές. Τονόχρονα, διέψευσε σε όλους τους τόνους ότι υπάρχει ρήξη ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ. Συγκεκριμένα: Από την αρχή το ΚΚΕ θεώρησε σαν δοσμένο ότι οι κινητοποιήσεις τελειώνουν μόλις γίνει η ψηφοφορία στην Βουλή. Παράλληλα, ή δήλωση θωρόκη για εκλογές έδωσε καθαρά την εναλλακτική προοπτική (οι απεργίες έρχονται και φεύγουν, ή ψήφος στο ΚΚΕ μένει). Έχοντας εξασφαλίσει μ' αυτό τον τρόπο την "σικατο προανατολισμό" ο Ριζοσπάστης έδωσε κι αυτός με τη σειρά του το σήμα για την επιστροφή στην ηπιότητα. Η κάθετη αναμέτρηση ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ είναι επιδίωξη της δεξιάς και πρέπει να την αποφύγουμε. Έχαστε, λοιπόν, παλιοί ήταν απεργόσπατες την ώρα που απεργούσατε και γυρίστε πίσω στον "αγώνα για την ενότητα των δημοκρατικών δυνάμεων".

Σίγουρα με τους ελιγμούς του το ΚΚΕ εμφανίστηκε σαν το κομμα που έκανε τό καθήκον κατά του νομοσχεδίου και κέρδισε πόντους σε σχέση με τ' άλλα κόμματα. Όμως τόσους πόντους που κέρδισε τό ΚΚΕ, τό κίνημα τόσους έχασε σε μέτρα και χιλιόμετρα.

* Τό ΠΑΣΟΚ, όσο κράτησε ή μπόρα των κινητοποιήσεων έριξε όλη του την έμταση στην αντιπαράθεση με "επιχειρήματα" ρίχνοντας και τό πυροτέχνημα της πρώτης ζωντανής συζήτησης των κομμάτων στην τηλεόραση. Μετά την έκτο

νωση της κατάστασης κόρη στη στάση της Ν.Δ. και του ΚΚΕ τό ΠΑΣΟΚ εκτιμώντας προφανώς ότι οι απώλειες που είχε απ' αυτή την ιστορία πήγαν πρὸς τό άριστερά, βόλθηκε να διορθώσει τό άριστερό προωπειό του προβάλλοντας αντιμονοπωλιακές και αντιμπεριαλιστικές περγαμινές: Έποπτικά συμβούλια, φορέας για τις προβληματικές, νέες ξαφνικές διαφωνίες για τις βάσεις, υπονοούμενα ότι είναι ακόμα ανοικτό τό θέμα ΕΟΚ.

Δέν χρειάστηκαν, όμως, πολλά πράγματα για να ξεφουσκώσει κι αυτή ή επίφειξη όψιμου φιλεργατισμού. Άίνες σκληρές κουβέντες από τόν ΣΕΒ και τόν Καραμανλή ήταν αρκετές για να αναδιπλωθούν οι "άριστεροι" καμικάτσορες του ΠΑΣΟΚ και να φανεϊ για άλλη μια φορά πόσο ψεύτικες είναι οι έλπίδες όλων εκείνων που όνειρεύονται άριστερή πολιτική στην ημένη στη συμμαχία μαζί τους.

Τό νομοσχέδιο για τα εποπτικά συμβούλια και τις προβληματικές επιχειρήσεις όνήκουν έτοι κι άλλως στην ίδια πολιτική με τό νομοσχέδιο για την κοινωνικοποίηση: την πολιτική του εξορθολογισμού, της έντατικοποίησης της "ανάδοσης παραγωγικότητας" πάνω στις πλάτες των εργατών. Η κυβέρνηση προσπάθησε πρὸς στιγμήν να τό έμφανιση αντίθετα, σαν τριζύμο δοντιών και έλεγχο στοές βιομήχανους που τρώνε τό δάνεια και αφήνουν τις επιχειρήσεις κρεμμένες. Τό ΣΕΒ διαμαρτυρήθηκε γιατί "αυκοφαντείται ή ιδιωτική πρωτοβουλία" και "κρατικοποιείται ή ιδιωτικός τομέας". Τό αποτέλεσμα είναι ότι ακόμα και σε επίπεδο έντυπωσης τό νομοσχέδιο δέν όφηνει άμφιβόλως σε ποιόν τριζύει τό δάνεια. Αν κάποιος συνδικαλιστής αποκαλύψει (πχ σε γενική συνέλευση του σωματείου του) στοιχεία που έχει μάθει από την συμμετοχή του σε εποπτικό συμβούλιο τιμωρείται με φυλάκιση! Οι "συνδικαλιστές" των εποπτικών πρέπει να ενημερώνουν τόσους βιομήχανους για τόσους τρόπους να ανέβει ή παραγωγικότητα των εργατών, πρέπει να γίνουν χαφιέδες των όφεντικιών κι αν όρνηθούν ή αντιστρέψουν αυτό τόν ρόλο τιμωρούνται.

Ακόμα πιο χοντρά προβοκάρισε την κυβερνητική "άριστερά" ο Καραμανλής. Η όμιλία του στις 14 όρες επιβεβαίωσε τις χειρότερες εκδοχές για τό με και πού φτάνουν οι έξουσίες του προέδρου της δημοκρατίας. Ουσιαστικά ο Καραμανλής διακήρυξε άνοιχτά ότι οι βασικές επιλογές του ελληνικού καπιταλισμού βρίσκονται πάνω από τις επιλογές, τη βουλή και τις αλλαγές κυβερνήσεων και έχουν σαν θεματούλακα τόν πρόεδρο και τόν στρατό.

Η άπάντηση της παραδοσιακής άριστερας σ' αυτήν την διακήρυξη της κυβέρνησης ήταν κυριολεκτικά άξιοδρήνητη. Οι "σκληροί" ύπουργοί δέχτηκαν ουμπηλά τόν δημόσιο έξευτελισμό τους όχι μόνο από τόν Καραμανλή αλλά και από τόν Παναγόρα που τόχτηκε άνοιχτά μαζί του. Η άδη έρωσε σε σημείο να στρέψει την κριτική της εναντίον τους γιατί "προκάλεσαν" τόν πρόεδρο. Ο δέ Ριζοσπάστης προσπάθησε να απορρίψει τό θέμα προβάλλοντας ένα άριστερό επιχείρημα: ή ούδτερότητα του προέδρου της δημοκρατίας είναι άστικός μύθος. Δέν είναι δυνατόν να ύπόχτει πρόεδρος πάντα από τάξεις και κόμματα! Πολύ άρτια. Και την ώρα που ο πρόεδρος δηλώνει άνοιχτά με ποιό τόση είναι τό ΚΚΕ τί έχει να πει: "Ότι του άναγνωρίζει τό δικαίωμα να έχει κι αυτός τις άπόψεις του::: Η πραγματικός θρόνος της δημοκρατίας..."

Μέσα σ' όλες αυτές τις εξελίξεις αποκαλύφτηκε σε όλη της την έκταση ή απομόνωση της επαναστατικής άριστερας από τόσους εργατικούς χώρους. Ένώ χιλιάδες εργάτες κινήθηκαν σε απεργίες και διαδηλώσεις, σε κανένα χώρο δέν έκανε αίσθητή την παρουσία της κάποια άριστερή συσείρωση. Στις μεγάλες πορείες ή μαζικότητα του μπλόκ με τό κόκκινα πανά ήταν μικρότερη και από τις συνδυασμένες κινητοποιήσεις του "χώρου". Προφανώς ή απομόνωση από τόν εργατικό χώρο δέν έχει μόνο την έννοια της φυσικής απουσίας της επαναστατικής άριστερας από τά εργοστάσια, αλλά και την έννοια μιας ιδεολογικής στροφής από την εργατική τάξη πράγμα που είναι και τό χειρότερο. Την χωριστική βολή σ' αυτή την απαρόδεκτη εικόνα ήρθε να δώσει ή διαιτητική παρουσία της "Εργατικής Πληροφόρησης" που αποφάσισε ότι από τη στιγμή που τό σύνθημα "Μόμος είναι τό δίκιο του εργατή" φωνάζεται από την βάση του ΚΚΕ έχει γίνει ρεφορμιστικό και πρέπει να τό κοντράρει με τό σύνθημα "Θάνατος στ' άφεντικά δεξιά και άριστερά".

Οι πολιτικές εξελίξεις ίσως να ξαναβρήκαν τόν ρουτινιάρικο ρυθμό τους με την έκτόνωση των κινητοποιήσεων, με τό καλοκαίρι που άρχισε, με την ελληνική προεδρία στην ΕΟΚ που λειτουργεί "έθνικοενοιακά". Όμως ή μάχη ενάντια στο νομοσχέδιο της κοινωνικοποίησης έδειξε πολύ καθαρά όπό πού μπορεί να καλυφθεί τό "κενό αντιπολίτευσης" και πού πρέπει να ρίξει τό βάρος των προποθειών ή επαναστατική άριστερά.

Κοινωνικοποίηση και άρθρο 4: ένα "καρόζο" και ένα "αμορζιζέρ" για την συνδικαλιστική χραιοκρατία

Οι μεγάλες διαδηλώσεις και απεργίες τελείωσαν, ο άσπρος δάκρυ του άρθρου 4 συνεχίζεται... Η ΓΕΕΕ "εναποκαταλείπει" συμπληρωματικές τήν κοινοποιήθηκε από τις παρατηρήσεις διοίκηση με μερικούς ΠΑΣΚΕΤΕΣ, και κάποια δεύτερα βιολιέ της ΣΕΑΚ και του ΑΕΗ.

Οι πολιτικές διαμάχες και δεξιότητες έχουν από τότε άσκησει και ποιο στόχο: Ποιός θα μπορούσε να περάσει τοξές διαπραγματεύσεις του ΠΑΣΟΚ και οι κοινοποιήσεις για το άρθρο 4 έδειξαν ότι πράγματι ο πόρουν.

Σ' αυτό το παζάρι έχουν διαλέξει από την Ν.Δ. μέχρι το ΚΚΕ (έσθ' το δέ ΚΚΕ έχει φορέσει τελευταία τ' άριστερά του (τουλάχιστον στα λόγια) ελπίδες να κερδίσει αυτός και σε μέση βάση, ότι κεντρικά μέσα στον εργατικό χώρο ενάντια στην κυβερνητική πολιτική.

Ο ίδιος δέ ο χώρος της Κοινωνικής Διεύθυνσης - άμεσα αντικείμενο του νόμου για την "κοινωνικοποίηση" - έχει κινήσει προς το παρόν άναρχη. Το φαινόμενο τού θα δείξει.

Οι ριζες της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας

Την ιστορία του συνδικαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα μεταπολεμικά, θα μπορούσε κανείς να τη χωρίσει σε τρεις βασικές περιόδους: Τήν περίοδο των συνδικάτων - σφραγίδων και του άποικιστικού κινήματος, τήν περίοδο του μαζικοποιούνται τα σωματεία ενώ ταυτόχρονα υπάρχει ο κρατικός συνδικαλισμός και τήν σημερινή περίοδο που γίνεται προσπάθεια να στηριχτεί ο συνδικαλισμός σε μια καινούργια συνδικαλιστική γραφειοκρατία θγαλιμένη και δεμένη με τους ίδιους τους εργατικούς χώρους.

Η πρώτη περίοδος στηρίζεται σ' ένα εργατικό κίνημα διαλυμένο από τον εμφύλιο πόλεμο και σε μια οικονομική συγκυρία όπου κυριαρχούν οι μικρές μονάδες παραγωγής. Τα περισσότερα σωματεία ήταν σφραγίδες και όλα είχαν κάποια μαζικοποίηση δεν είχαν καμία δύναμη διαπραγμάτευσης με κράτος και εργοδότες.

Το μοναδικό συνδικαλιστικό όργανο που είχε αυτή την εξουσία ήταν η ΓΕΕΕ που ελέγχονταν από τοξ λεγόμενους "έγκειτους" και έσορτημένη και άρμένη άμεσα με τους

έδν ή "διδασκαλία" να μην εφαρμοστεί ο νόμος θα είναι η αρχή για κάποιους καινούργιους αγώνες.

Οι άσφαρες γύρω από τού είναι αυτός ο νόμος, ήταν από την αρχή πολλές και κοινές. Από την μια οι ρεφορμιστές, τόσο του πολιτικού όσο και του συνδικαλιστικού χώρου διχοτομούσαν τον νόμο στο θετικό κομμάτι - το περί "κοινωνικοποίησης" - και στο άρνητικό - το άπεργασιατικές ρόλος του άρθρου 4. Από την άλλη τόσο αυτή όσο και κάποια κομμάτια της άπαναστατικής άριστεράς, έβλεπαν μια στροφή δεξιά και μια άσυνέχεια άνμεσα σ' αυτόν τον νόμο και στον "δημοκρατικό" άντι 330.

Έτσι κάτω από αυτούς τους έντονα ιδεολογικούς σχηματισμούς, ήταν άσκολο να εδωθεί κι αυτός ο νόμος πάλι ή άποικιστική συνέχεια του ΠΑΣΟΚ μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα. Μια άκονα άηλαδή προσπάθεια να μπει οι άδρα για τή λαιτουργία της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας όχι μόνο στο άργασία (ό άντι 330) αλλά και στην Κοινή Διεύθυνση.

κρατικούς μηχανισμούς και την ίδν α τήν άσφαλεια.

Έτσι ή συνδικαλιστική γραφειοκρατία μέχρι τές άρχές του 60 στη κλειστή της στήριζε τή άύναμη της άνομής τήσχη της με τους καταστασιατικούς μηχανισμούς του κράτους και τους νόμους που τή άναγνώριζαν και τής έασφαλίζαν αυτή τήν εξουσία. Όκερ έβόητος νόμος 3239/55, που έχει άποικιστεί ότι θα καταργήσει το ΠΑΣΟΚ, έδινε το δικαίωμα να άπογράφει συλλογική σύμβαση μόνο ή πιά "άντικροσωπευτική άργάνωση" των εργατών. Και σάν τή "τοια έπείνη τήν περίοδο έμφανίζονταν μόνο ή ΓΕΕΕ. Άρα όποιαδήποτε άλλα σωματεία ήταν ή διακοσμητικά ή περιορίζονταν να άκολουθήσουν τή συμφωνημένα.

Αυτή ή περίοδος τελειώνει στις άρχές του 60 όπου συμβαίνουν δυο βασικές άλλαγές. Από τήν μια άπόρχει οικονομική άνάπτυξη μ' άντίσταξη μαζικοποίηση διαφόρων κλάδων (ιδιωτικών και δημόσιων), και από τήν άλλη άναπτύσσεται τωρρά ένα νέο εργατικό κίνημα. Η κυβέρνηση του κέντρου το 64 κάνει τές πρώτες.

Συνεχεια δελ. 4

"Κοινωνικοποίηση" και συνδι-

Συνεχεία από σελ. 3

προσκάλεσε να εκπροσωπήσει τη θέση του συνδικαλιστικού κινήματος αναγνωρίζοντας τις αλλαγές που ήδη συμβαίνουν. Έ'αυτή τη προσέλευση πρωτοστατούν Παπαγεωργίου, Καρανίτσας, Αλευράς κ.ά. και θα τους ξαναβρούμε να συνεχίζουν την ίδια προσπάθεια μετά το 74 επί Μ.Α.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

Η απόπειρα αυτή που σπάει με τη χούντα το 67 ξαναρχίζει από την κυβέρνηση της Μ.Α.Κι αυτή τη φορά ακόμα πιο επιταχυντικά εξ'αυτού ως των αλλαγών που έχουν εν τω μεταξύ γίνει.

Από την μια έχουν δυναμωθεί νέοι κλάδοι παραγωγής που άσπασαν πάρα πολλούς εργαζόμενους (ηλεκτρικά, πλαστικά, αυτοκίνητα, ναυπηγεία κ.ά.), και από την άλλη το ίδιο το εργατικό κίνημα μέσα σε μια περίοδο έκρηξης, κατωχρώνει δικές του μορφές οργάνωσης. (Τα εργοστασιακά σωματεία, ο συντονισμός του κλάδου).

Έ'αυτή τη περίοδο ήταν αδύνατο να στηριχτεί ομοιοσθέτως κρατικός μόνο στη λειτουργία κάποιων εγκαταστάσεων της ΓΣΕΕ. Η κατάσταση θα οδηγούσε, αν συνεχίζονταν όπως προηγούμενα, στο παραμερισμό της παλιάς ΓΣΕΕ και στη δημιουργία μιας καινούριας χωρίς καμιά δυνατότητα πια της Μ.Α. να υπερασφύσει τις εξελίξεις.

Μερές σ'αυτή τον κίνδυνο άποψαν να καίσει σε δύο επίπεδα ήκυβέρνηση. Από τη μια στην διατήρηση του κρατικού συνδικαλισμού διουσις τελική ανάλυση ο έλεγχος πάνω στο συνδικαλιστικό κίνημα θα εξασφαλιζονταν με νόμους, δικαστικές αποφάσεις, κατασταλτικά μέτρα κι ένα υπερτα "διορισμένων" κύρια στην ΓΣΕΕ αλλά και σε διάφορα άλλα σωματεία σφαγίδες. Κι απ'την άλλη αναγνώρισε και κατοχύρωσε το συνδικαλισμό διαφόρων κλάδων που ήδη είχε γίνει πια κατάσταση. Ο περίφημος νόμος 330 ήταν κύρια προσέλευση προς αυτή την κατεύθυνση. Πέρα απ'τόν κατασταλτικό του χαρακτήρα με το κτύπημα του εργοστασιακού συνδικαλισμού και την απαγόρευση των αυθόρμητων απεργιών, ταυτόχρονα αναγνώρισε σαν "αυτεπρωτευτική" όργανα τακτικά σωματεία και τις δημοτικές και κατοχύρωσε το δικαίωμα τους να κηρύξουν απεργία και να υπογράφουν συλλογικές συμβάσεις.

Η κύρια δύναμη σ'αυτούς τους κλάδους ήταν η ΕΣΑΚ και δευτερευόντως η ΠΑΣΚΕ. Για αυτό πέρα από τις διαμετρώσεις της για την "αντιδημοκρατικότητα" του νόμου 330, η ΕΣΑΚ κοίταζε άμυνα: να εκπληρωθεί απ'αυτόν και να γίνει η κύρια πολιτική δύναμη του νέου "κρατικοποιημένου" συνδικαλισμού.

Αυτό όμως ήταν φυσικό της ίδιας

σε και την δυνατότητα να μετατραπεί στο κύριο συνδικαλιστικό διορισμένης ΓΣΕΕ και άλλοτε αλφες και άλλοτε ξερογύρουνε διάφορες υποχωρήσεις της.

Έτσι σ' αυτή τη περίοδο διαμορφώνεται μια νέα συνδικαλιστική γραφειοκρατία, παράλληλα με τους διορισμένους του κρατικού συνδικαλισμού που στηρίζει τη δύναμή της στην άμεση σχέση της με το εργατικό κίνημα, τόσο λόγω προέλευσης της όσο και πολιτικής της δύναμης μέσα σ'αυτό.

Η άρχικη μεγάλη δύναμη του ΚΚΕ μετά από το πολιτικό δυστύχημα του ΠΑΣΟΚ μειώνεται και έτσι η σκυτάλη περνάει στη ΠΑΣΚΕ. Το συνδικαλιστικό στελέχη της ΠΑΣΚΕ μέσα στους διάφορους χώρους, είναι αυτό που τη σημερινή περίοδο στην Ελλάδα την πολιτική του ΠΑΣΟΚ στις αλλαγές και στην εκπροσώπηση του συνδικαλιστικού κινήματος.

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΚΟΙΝΗ ΣΦΕΛΕΙΑ

Ο συνδικαλισμός στη Κοινή Σφελεία είχε ένα ιδιαίτερο πνεύμα βάρος στο εργατικό κίνημα, άκρως κι όταν τα άλλα σωματεία είχαν ουρισμένες διοικήσεις. Αυτή η διαφορά για κάποιους μπορεί να εξηγηθεί από το αποτέλεσμα του "συντηρητικού" χαρακτήρα αυτών των κλάδων και για άλλους από η εργατική απε-

στοκρατία που της αναγνωρίζονταν αυτό το προνόμιο.

Και οι δύο άποψεις, που εύτυχως μετά τις κινητοποιήσεις του 67-68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41,

Καλιβριτική γραφειοκρατία

συμπάρτασης κλπ).

Για την εφαρμογή αυτού του νόμου το ΠΑΣΟΚ στηριζόταν σε δυο βασικά πράγματα. Το ένα ήταν η δική του δύναμη μέσα στους χώρους. Το δεύτερο ήταν η οικονομική κρίση που όχι μόνο δημιουργούσε άβεσθαιότητα μέσα στους ίδιους τους εργάτες, αλλά ταυτόχρονα συμπάρτασμα ζή ΠΑΣΚΕ και ΕΣΑΚ πάνω στην "δουναμιά" διεξόδου.

Όμως τα πράγματα δεν δούλεψαν όπως τα λογάρισε η κυβέρνηση. Και οι δυσκολίες εμφανίστηκαν πιο έντονα από τον κατ'έξοχον προνομιούχο ρόλο της ΠΑΣΚΕ, την Κοινή 'Αφέλεια. 'Εκεί τα προβλήματα έντονα έστησαν σε δυο επίπεδα. Από την μία στην δυσκολία που αντιμετώπισε η κυβέρνηση να επιβάλει τα μέτρα λιτότητας που ήθελε. Κι από την άλλη στο σπάσιμο της συμμαχίας των συνδικαλιστικών παρατάξεων καθώς και στην αντίδραση που συνάντησε η ΠΑΣΚΕ στο εσωτερικό της.

ΚΟΙΝΗ ΦΘΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Η Κοινή 'Αφέλεια μαζί με όλα την δημοσία του έδωκε το προνομιούχο πεδίο περιτομής τόσο για τη Ν.Δ. όσο και για το ΠΑΣΟΚ. Μολονότι δεν μπορούσαν να προχωρήσουν σε απολύσεις λόγω μονιμότητας (πούνι αυτό έχει μετέωρο σε δημοσίωση πρόσφατα) προσέθεσαν να μειώσουν τα έξοδα για μισθούς με άλλους τρόπους: σταμάτησαν τις καινοτομίες προσηλφείς προς την μείωση του όριου των εργαζομένων, επέβαλαν αυξήσεις παραγωγής των ιδιωτικών επιχειρήσεων και προσέθεσαν να μεγαλώσουν το όριο (ή άμεγλα των τρακεζιτικών το καλοκαίρι το 80).

Τό ΠΑΣΟΚ προχώρησε άμεσα περυσότερο αυτή την έκθεση καταργώντας σύμβαση για μια μεγάλη περσόδα τις συλλογικές συμβάσεις για τους κλάδους της Κοινής 'Αφέλειας. 'Αρχικά με την διάσχιση του ενιαίου μισθολόγιου - που τοτέ δεν εφαρμόστηκε (έδω οι εργαζόμενοι το ΕΑΣ παλεύουν τόσο καιρό για εξίσωση με τον ΚΑΠΑ και δέν τους αφήνουν) κι άργότερα με την άσπαρση των αυξήσεων για όλους τους εργαζόμενους.

Οι κατακτήσεις των εργαζομένων που εξαφανίζονταν και η βεβαιότητα της μη απόλυσης, έβαλαν τους εργαζόμενους της Κοινής 'Αφέλειας στην πρωτοπορία των αγώνων έκυβέρνησης ΠΑΣΟΚ. Όχι μόνο οι τρέφες και οι συγκοινωνίες, αλλά και οι κλάδοι της ΔΕΗ (τεχνικοί) ή ΕΛΤΑ (δυναμίες) ΟΤΕ (τηλεφωνήτριες) κατέβηκαν σε άμεγλα μολονότι τα σωματεία τους έλεγχοι από την ΠΑΣΚΕ ή το πολύ πολύ από την συμμαχία ΠΑΣΚΕ και ΕΣΑΚ.

Οι κινητοποιήσεις αυτές έδειξαν και τις αδυναμίες της νέας συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας να λειτουργήσει μέσα στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής.

Οι δεσμοί με την βάση άπ'όπου προέρχονταν ήταν ακόμη πολύ νεκροί

για να τους αγνοήσει. Από την άλλη η συμμαχία του μετώπου των τριών παρατάξεων ΕΣΑΚ-ΑΕΜ-ΠΑΣΚΕ διασκόπηκε. Τό άτυπο μέτωπο της προηγούμενης περιόδου δεν διατήρησε για τις κρατήσεις μαζί.

Σ' αυτή την κατάσταση ξεκίνησαν, ρόλο και οι "ανεξάρτητοι" συνδικαλιστές του χώρου που είναι μια κατηγορία άρκετα διαφορετική στην Κ.Δ. Σαν κατηγορία έχει τις ρίζες της στο τρέσο άνεμεγλα του συνδικαλισμού στην Κ.Δ. και στην δύναμη που αυτή είχε. Πολιτικά μολονότι άρκετα βροχονοιαν γύρω από το ΠΑΣΟΚ και ιδεολογικά έχουν πολλή να σημεία μ' αυτό από μια στιγμή και πέρα άρνηθηκαν να μετατραπούν σε άμεγλα μεταβιβάστες της γραμμής του στην εργατική χώρα. Οι αντίδρασεις τους (συν άμεγλα και των ενέσεων της βάσης) ήταν άρκετες να δημιουργήσουν ρήγματα τόσο στην συμμαχία των παρατάξεων όσο και με τα στην ίδια την ΠΑΣΚΕ.

"ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ"...

Με όλα αυτά την προηγούμενη έπειρα και με την εξαιρετική κατάσταση που παρουσιάζει η Κ.Δ. κατέβησε το ΠΑΣΟΚ στην Βουλή τον καινούριο νόμο για την "κοινωνικοποίηση". Δέν είναι άμεγλα το άτυπο -330, όπως υποστηρίζουν πολλοί, βλεποντάς τον λιγότερο προοδευτικό αλλά συγκεκριμένο καύση στις ά νέγκες του συνδικαλισμού στο χώρο.

Η εξέλιξη από δώ και μπρος είναι άγνωστη. Μια καθαρότερη εικόνα για το τι θα συμβεί στους διάφορους κλάδους της Κ.Δ. θα άπέρχει το φθινόπωρο.

Εδω μπορεί πάντως να δώσει μια νερά μερικά στοιχεία από την κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά την ήττη του νόμου. Η ΕΣΑΚ προσέθεσε να χρησιμοποιήσει τις κοινωνικοποιήσεις προς δύο κατευθύνσεις. 'Από την μία να αρμόσει

θέσεις στην άναυωμένη ΓΙΕΕ (πράγμα που δέν τό κατάφερε) και από την άλλη να μετατρέψει σε άμεγλα έκπληξη (στο συνδικαλιστικό έκπεδο) τό κέρδη που η άντιπαράθεση με το ΠΑΣΟΚ της έφερε. (Οι συμμαχίες με την Ζερβάκη στην Εδω κή είναι ένα στοιχείο)

Τό ΚΚΕ (ΣΣ) πέρα από την σύγκληση στο γενικό πολιτικό έκπεδο (είναι τό ΠΑΣΟΚ άεργοσπαστικό ή ά χιζόδο ή άκορία). 'Από συζήτηση στην Αυγή, προσέθεσε να στρέψει τόλη την προσέθετα στο θέμα της κοινωνικοποίησης (έδω είναι ουσιαστική και πότε όχι) και να έλκεσει ότι την άεργοσπαστική του άρ, 4 μπορεί να την άνταλλάξει με κάποιες θέσεις στο άς της Κ.Δ. και στο έκπαιτικό συμβούλιο.

της Κ.Δ.

Γιαυτό άλλωστε η πρώτη παρατήρηση που έπεται να γίνει είναι ότι αυτός ά νόμος δέν έχει ένα προσέθετο και ένα άντιδραστικό κομμάτι. Άλλε είναι ένα ένυμτο σύνολο. Με τό πρώτο μέρος - την συμμετοχή των συνδικαλιστών στην άσκηση των έκπλησεων - δένει ένα μεγαλύτερο ρόλο άπ' ότι μέχρι τόρα στην συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Όχι με τό διορισμό ενός πρώην συνδικαλιστή σε άποδοικητή (π.χ. Άμαλως) αλλά με την συμμετοχή από την ίδιότητα του συνδικαλιστή στην έκλεψη και στην προγραμματισμό της έκπληξης. 'Ετσι μένει άνούμια προς τό ιδεολογικό άποδοικητικό άρματα διαφόρων συνδικαλιστών του χώρου της Κ.Δ.

Με τό δεύτερο μέρος - άηλαδή τό άρτο 4 - προσέθεσε να πετύχει δύο πράγματα. 'Από την μία να άποδοικίσει την συνδικαλιστική γραφειοκρατία από τις έκπληξεις της βάσης και από την άλλη να μεγαλώσει τον άεργοσπαστικό της ΠΑΣΚΕ έκεί που είναι άνοη ούκτη με οφθαλμούς.

'Ετσι μένει σχεδόν άδύνατη η κήρυξη άμεγλα στο πρωτοβάθμιο σωματείο της Κ.Δ. (ΚΑΠΑ, τηλεφωνήτριες του ΟΤΕ, μεμονωμένες τρέφες) 'Η διαδοικία του κρέδεται 50+1, μυστική φθογορία, τους μόνους που εύνοου είναι τους γραφειοκράτες που δέν θέλουν άεργία.

Για τό άποδοικητικό έκπεδο για την κήρυξη της άεργίας από τό άς) και άμεγλα τό δικαίωμα του 10% των μελών άποδοικίστε πρωτοβάθμιου να σταματήσει την άεργία, τό χόρο του, και σε έκπληξη που δέν σταματήσει, ή άεργία κήρυσσεται παράνομη. (έεργατοκ'υται έανν τό δικα στήρια και κοινωνικοποιείται ή άεργία.)

Η δεύτερη παρατήρηση είναι ότι μολονότι τό έπρασμα αυτό του νόμου φαίνεται σάν νίκη του ΠΑΣΟΚ στην προσέθετα να να έκλέξει τη κατάσταση, τη Κ.Δ. στην πραγματικότητα δέν έχει και τους περιορισμούς μιας τέτοιας προσέθετας. Παρόλη την ιδεολογική και πολιτική του έκπληξη μέσα σ' αυτό τον χώρο και εκδικάτερα στο στέλεχη του, καρέλα άπ' τό δέν μπορεί να διαλύσει μια συνδικαλιστική πρωτοπορία που, έχει η Κ.Δ. 'Αλλά άντίθετα ήρθε σε σύγκληση μαζί της, πράγμα που μπορεί να έκπιδεί και την έπαρση του νόμου στο έκπλη.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Φυλλάδιο που κυκλοφόρησε η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ για τις κινητοποιήσεις ενάντια στο νομοσχέδιο της κοινωνικοποίησης

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΜΕΘΩ ΚΙ ΕΞΩ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΩΝΕΣ

= ΑΝΑΠΤΥ = ΣΤΑΣΙΜ

Ένα μεγάλο ερώτημα υπάρχει σήμερα μέσα στο κίνημα για το στρατό, στις επιτροπές πολιτών τόσο στην Αθήνα όσο και στην επαρχία, και βέβαια στις επιτροπές στρατιωτών ναυτών αμνηντών.

Η "μπόρα" που κόντευε να "σπρώξει" διαλύοντας το κίνημα για το στρατό, οι αλληπαλές συκοφαντικές εκστρατείες του τύπου, του υπουργού Άμυνας, οι προβοκάτσιες και η λασπολογία σε βάρος των επιτροπών μέσα στους στρατώνες και τα καράβια, ανήκουν πια στο παρελθόν. -ενοείται το πρόσφατο-. Όμως τα σημάδια τους δεν έχουν σβήσει. Ακόμα και σήμερα, μέσα στο νέο κλίμα που διαμόρφωσε η δυναμική πρωτοβουλία των υπερευαίσθητων στρατοκρατών και η αξιοποίηση της παρουσίας της από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το ερώτημα "πώς πάμε παρακάτω" δεν έχει σπανηθεί.

Η συζήτηση που έχει ανοίξει μέσα στο κίνημα για να λυθεί το ζήτημα τακτικής είναι σίγουρα η μοναδική εγγύηση για να αρχίσουν να δίνονται κάποια στοιχεία απάντησης.

Σημαντικά γεγονότα σ' αυτή την κατεύθυνση ήταν από τη μια το διήμερο συζήτησης που οργάνωσε η Επιτροπή για το Στρατό με τη συμμετοχή συντρόφων από άλλες πόλεις. Από την άλλη, μια σειρά εκδηλώσεις

που έγιναν αυτό το διάστημα στην επαρχία (ως διαγράμμιση ένα προσανατολισμό για το που πρέπει να αναζητηθεί η διεξόδος αυτή τη περίοδο. Κι αυτό γιατί κινούνται αρκετά πέρα απ' τη λογική της αυτασυγκρότησης και αυτοπεριορισμού της πολιτικής μας δράσης, λογική που προσωρινά οδήγησε το κίνημα στην αδράνεια μπροστά στην επιθετική πρωτοβουλία κυβέρνησης και στρατοκρατών.

Η προσπάθεια να ανοίξει μια συζήτηση σε Πανελλαδικό επίπεδο ανάμεσα στις επιτροπές πολιτών, ώστε να αναπτυχθούν κάποιοι προβληματισμοί για τη τακτική μας αυτή τη περίοδο ήταν σίγουρα αξιόλογη. Όμως φάνηκε ότι η εκπλήρωση ενός τέτοιου στόχου απαιτεί μεγαλύτερες προϋποθέσεις απ' την απλή ευχή να γίνει πραγματικότητα.

ΤΟ ΔΙΗΜΕΡΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Στον ιδέα προτάθηκε στη συγκέντρωση της 9 Απριλίου στο Ακροπόλ, και συνοδευόταν από την πρόταση της επιτροπής Θεσσαλονίκης για μια "Πανελλαδική Μέρα εκδηλώσεων για τους Στρατιώτες".

Η ίδια η συζήτηση με δυσκολία μπορεί να χαρακτηριστεί σαν το άλμα-πού μας είναι αναγκαίο-μετά τη καθίζηση των τελευταίων μηνών. Δύσκολα ξεπερνάσε τον διάλογο που αναπτύχθηκε όλο αυτό τον καιρό. Ίσως ήταν βέβαια μια προσπάθεια από τις διάφορες συγκρουόμενες απόψεις να ξεναβάλουν συνολικά τις αντιρροήσεις-κύρια- και από την άλλη κάποιες προτάσεις πρακτικής.

Πανελλαδικός Συντονισμός; Πώς; Προβλήματα όμως δεν υπήρχαν μόνον σε σχέση με κάποιες απόψεις που εκφράστηκαν- και είναι θετικό να υπάρχουν γιατί αντανακλούν τη ζωντάνια και τις αντιθέσεις ενός κινήματος- αλλά και ποιοι καν αοχίσει η συζήτηση. Κάποια σκετολογία για την απουσία συντρόφων από τις τουλάχιστον δώδεκα πόλεις που υπάρχει δραστηριότητα για το στρατό, δεν μπορεί να αποδοθεί απλά σε δυσκολίες επαφής και γενικά τεχνικά προβλήματα. Είτε το θέ-

λουμεί είτε όχι, σήμερα η επιτροπή Αθηνών είναι αυτή που μπορεί να δώσει μια κεντρικότητα στη δουλειά σε Πανελλαδικό επίπεδο. Είναι αυτή που παίζοντας ένα ρόλο διαρκούς πρωτοβουλίας μπορεί να πυροδοτεί ενέργειες και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Η αδυναμία της απ' την άλλη μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα που μεταφράζονται μερικές φορές σ' ανισορροπία του πολιτικού της κύρους. Τέτοιες κριτικές ειδικά για την αδράνεια μέσα στο "κλίμα της προβοκάτίας" ακούστηκαν άπειρες. Απ' την άλλη παραδείγματα του να μην προχωράνε δραστηριότητες στην επαρχία λόγω αδυναμίας της "Επιτροπής Αθηνών" υπάρχουν (ή αδυναμία έννοείται ότι πηγάζει από την αδυναμία πολιτικής εκτίμησης των δυνατοτήτων μας στην συγκεκριμένη συγκυρία). Λέγοντας αυτά, δεν υπάρχει πρόθεση διεκδίκησης του "πρώτου λόγου" για χάρη της επιτροπής Αθηνών, αλλά διαπίστωση των συνεπειών που έχει η σημερινή θέση της επιτροπής σε σχέση με πρωτοβουλίες που δεν ξεκινούν άμεσα απ' αυτήν ή, όταν "εκτιμάει" η επιτροπή Αθηνών ότι βαρύ και ασήκωτο το φορτίο της επιθετικής στάσης ΠΑΣΟΚ-στρατοκρατών και πρέπει να κάνουμε κράτη, πως θα μπορούσε να γίνει πραγματικότητα-χωρίς ενδοιασμούς βέβαια- η πρόθεση να γίνει εκδήλωση απάντησης από δυνάμεις που δρούν στη Αλεξανδρούπολη. Από μια τέτοια σκοπιά βλέποντας τη προσπάθεια Πανελλαδικού συντονισμού, δεν μπορούμε να θεωρούμε το πρόβλημα τεχνικό, αλλά δεμένο με την πραγματική κατάσταση του κινήματος.

Η ίδια η συζήτηση ασχολήθηκε με τα ζητήματα που στην αρχή μας διαχάζουν και στο τέλος μας "ενοποιούν". Γιατί οι κάθε είδους συζητήσεις άκμα και οι ιδεολογικές διαφορές να έχουν μια αξία όταν απαντούν τελικά στα προβλήματα που μας βάζει μπροστά ή προσπάθεια ανάσφιξης του κινήματος. Έχοντας ένα τέτοιο κριτήριο, η γενική εικόνα της συζήτησης ήταν μάλλον πολύ πιο ιδεολογική απ' ότι απαιτούσε η απάντηση σε προβλήματα όπως: πώς μπορεί να αναποδογυριστεί το σημερινό κλίμα, πώς δηλ. θα ξανατοποθετηθεί το πρόβλημα της θητείας απ' τη σκοπιά της δικιάς μας προβληματικής, τη σκοπιά του να απαιτούμε και να εξαναγκάσουμε όλους αυτούς που θέλουν να δημιουργήσουν στο

κόσμο μια εικόνα "σκοτεινών δυνάμεων" που υπονομεύουν το αξιόμαχο των Ε.Δ., να τοποθετούνται πάνω στα αιτήματα που προβάλλουμε. -Ετσι για άλλη μια φορά έγινε η αντιπαράθεση ανάμεσα στις απόψεις που βλέπουν το κίνημα σαν κίνημα στρατιωτών και συμπαροστατών απ' τα έξω και στην αντίληψη που μιλάει για ενιαίο κίνημα για το στρατό (μέσα και έξω). Στο φόντο αυτό βρίσκονταν τις περισσότερες φορές η συζήτηση που έγινε τελευταία μέσα στην επαναστατική οριστερά γύρω απ' τα "εθνικά" ζητήματα, τη προοπτική πολέμου με τη Τουρκία αλλά και πολιτικές εκτιμήσεις ή αναλύσεις για την στροφή της πολιτικής κατάστασης, για το αν είναι συγκαλυμμένο πραξικόπημα ή όχι η άσκηση ετοιμότητας κ.α.

Πολύ πιο ενδιαφέρον ήταν το κομμάτι της συζήτησης για το τι μπορεί να γίνει την επόμενη περίοδο, γιατί σ' αυτό αποδεικνυόντουσαν οι συνέπειες της γενικότερης τοποθέτησης του καθενός.

Η πρόταση για ένα αντιμilitαριστικό περιεχόμενο στις πρωτοβουλίες της επιτροπής, για ένα πλαίσιο στα θέματα επιλογής για παρέμβαση (πχ. εξοπλισμοί, οι αγορές του αιώνα σ' αεροσκάφη) όσο και για ένα βάθρο της κριτικής που να συνδέει τις άμεσες πρακτικές με την γενικότερη αντίληψή μας για το ρόλο του άστικου στρατού, έγινε από ένα κομμάτι συντρόφων. Ο αντιμilitαρισμός μπορεί να γίνει περιεχόμενο πάλης κομματιών του κινήματος τόσο μέσα όσο και έξω από τον στρατό, διαφορετικό το να περιόριζεις το κίνημα σε κίνημα δημοκρατικών δικαιωμάτων των στρατιωτών και έξωθεν συμπαροστατών είτε αγνοείς τις δυνατότητες αυτόνομης ανάπτυξης πρωτοβουλιών απ' τα έξω (που από μόνες περιέχουν την συμπαραστάση και έπι πλέον δημιουργούν καλύτερους δρους πάλης των φαντάρων στις μονάδες) είτε υποτιμάς την αξία τους, όπως και έγινε από ένα κομμάτι συντρόφων σε σχέση με την πρωτοβουλία ενάντια στην χρησιμοποίηση του στρατού σαν απεργοσπαστικού μηχανισμού (μερικοί σύντροφοι αίσθανθηκαν "κατελαινόμενοι" όταν βγήκε η άδεια θεωρώντας την σαν αθέμιτη... ενέργεια!). Από την άλλη όταν μέσα στο μαθητικό κίνημα ήταν γνωστή η διάθεση για κτύπημα του μιλιταριστικού εθνικιστι-

ΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ

κοδ κλίματος των γιορτών και παρελάσεων διάθεση που μετατράπηκε σε πρωτοβουλία προπαγάνδας στα σχολεία με μαζικό έντυπο υλικό, το μόνον που κατορθώθηκε ήταν το ξεκούμα της επιτροπής από τους μαθητές.

Μήπως τελικά η κινητοποίηση των γυναικών στην θεσσαλονίκη στη διάρκεια της δικής του Παπαχρόνη μ'αίχμη ενάντια στο στρατό, ο οποίος διαποτιζόταν από την φασιστική ιδεολογία θα μπορούσε να ήταν... κίνημα συμπαράστασης; Η άκουση σήμερα η προοπτική στράτευσης των γυναικών μπορεί να απαντηθεί άμεσα χωρίς την κινητοποίηση κομματιών του χουντικού κινήματος που βάζουν αντιμικλιταριστική αίσθηση στην πολιτική τους;

Τό ζήτημα βέβαια δεν είναι να θάξει το κίνημα μέσα και το όπλο ξω σε ζευγάρια για να δείξουν ότι έχει το ποιά μεγάλο βάρος. Σημασία έχει πάντοτε στο βαθμό που εμφανίζεται η δυνατότητα να ανοίγονται κάποια μέτωπα (μέσα ή έξω) να προωθήσει την καλύτερη δυνατή συμμετοχή σου στην επιτροπή, αποκτώντας έτσι τις αναγκαίες πολιτικές συνδέσεις που δυναμώνουν και την ουσιαστική παρουσία στους στρατιώτες.

Τη δεύτερη μέρα συζητήθηκαν κάποια πιο πρακτικά πράγματα που τελικά έχουν σημασία - αν τελικά μπορούσαν να γίνουν πραγματικότητα. Έτσι λοιπόν αποφασίστηκε:

* να ανοίξει οδισιαστικός πολιτικός διάλογος με κυκλοφορία εντύπων άμεσα στις επιτροπές φαντάρων με προοπτική να διοργανωθεί μια συνολικότερη συζήτηση άργότερα.

* προσπάθεια τριμήνης έκδοσης του περιοδικού με τίτλο "Παραπομπή" (συζήτηση - περιορισμένη - και σε ιδεολογικά ζητήματα).

* η "πανελλαδική" μέρα του στρατιώτη προσδιορίζεται μέσα στο φθινόπωρο αφού προηγηθεί μια συνάντηση - τη φορά αυτή με καλύτερη συμμετοχή.

* καμπάνια για τις αυτοκτονίες πριν το καλοκαίρι και το φθινόπωρο για τις φυλακές και τα στρατοδικεία.

* Ένδ αυτά συμβαίνουν στην Αθήνα σε διάφορες επαρχιακές πόλεις παρατηρείται δραστηριοποίηση για τα ζητήματα του στρατού κύρια μέσα από το νεολαϊστικό κίνημα.

* Έτσι στα Χανιά, στα πλαίσια εκδηλώσεων που διοργανώνουν οι μαθητικές κοινότητες, την "Μαθητική Βδομάδα", για το πρόβλημα της καταπίεσης μέσα στους στρατιώτες κινείται στην περιοχή τα αίτια για την 12η ημερίδα - συνδικαλισμό.

Η συμμετοχή ενός ναύτη και ενός στρατιώτη με καλυμμένα πρόσωπα έδωσε την ζωντανή της άμεσης παρέμβασης των ζώων των στρατιωτών. Στα Χανιά δρούν - με θρίλερ, τράκ κ.λ.π. οι "επιτροπές στρατιωτών και των-σμηνιτών Χανίων" που πλαίσιωσαν την εκδήλωση. Το γεγονός θάπηκε τόσο από τον αθηναϊκό όσο και από τον τοπικό τύπο. Αυτό οι αντροφοί στα Χανιά, κυκλοφόρησαν μια άδεια για την άμεση πληροφόρηση του κόσμου "για να μη θεωρεί η πιά ζωντανή φωνή του κινήματος". "Ενάντια στους εκφοβισμούς των στρατοκρατών και τη συκοφάντηση του θέματος πανελλαδικά". Σίγουρα τέτοιου τύπου πρωτοβουλίες δίνουν ένα γρήγορο το παράδειγμα κοινής δράσης κομματιών του κινήματος μέσα κι έξω από το στρατό.

* Επίσης μακροχρόνιος στρατιώτης εμφανίζεται και σε εκδήλωση που έγινε στην Ξάνθη.

* Στην Πάτρα, μετά από πρωτοβουλία στρατιωτών από ΚΕΤΚ, που έβαλαν το αίτημα της ελεύθερης ανώνυμης εφημερίδας - ανοίγοντας και διαβάζοντας δημοτικά διάφορα έντυπα - και τις ανάλογες καμπάνες που φρόντισε με διανομή να βρεθεί ο διοικητής, ξεκινάει μια σειρά τοπικές διαμαρτυρίες από συλλόγους, σωματεία. Τέλος, οι φοιτητές μέσα από μια εξέλιξη αποφασίζουν πορεία διαμαρτυρίας στο στρατόπεδο με αίτημα την ανάκληση των τιμωριών. Το ΚΚΕ βέβαια από στην αρχή συμπεριέλαβε διαμαρτυρίες άγοντα στη στάση του και πραγματοποιήθηκε πορεία μέσα στην Πάτρα. Ένα αξιόλογο μπλόκο συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία της "Επιτροπής πολιτών Πάτρας" έφτασε μέχρι την πόλη του στρατόπεδου. Η υπόθεση της Πάτρας, σαν καινούργιο στοιχείο είχε την εμφάνιση του ΚΚΕ μέσα σε κινητοποίηση για το στρατό στα πλαίσια της προσπάθειας του να συγκροτήσει μια δικιά του πανελλαδική "οπεύθυνη" στάση για τον εκδημοκρατισμό των ενόπλων δυνάμεων.

Η παρουσία και η παρέμβαση της επιτροπής Πάτρας ήταν αρκετά σημαντική δείχνοντας ότι οι επιτροπές σ'όλη την Ελλάδα δεν είναι "αυτές που διαχέουν τους φαντάρους" (!) αλλά αυτές που μπορούν να συμβάλουν χωρίς εκπαιδευτεί στην ανάπτυξη της πάλης ενάντια στην καταπίεση μέσα στον στρατό.

* Τέλος στα Γιάννενα, σε συνεργασία με την επιτροπή Αθηνών, γίνεται στο πανεπιστήμιο εκδήλωση για τις αυτοκτονίες. Το κομμάτι των συναγωνιστών που δούλεψε για την εκδήλωση προερχόταν κύρια από τις φοιτητικές συσπειρώσεις. Μετά από μια κλασική προπαγάνδα, πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν πάνω από 200 άτομα. Η συζήτηση που ακολούθησε ήταν αρκετά πλούσια, δείχνοντας τη διάθεση ενός κόσμου να δουλέψει πιο σταθερά στα Γιάννενα, για να μπορέσουν έτσι να προσεγγίσουν και τους μαθητές άλλων

αλλά πολύ περισσότερο τους φαντάρους της περιοχής.

Τό ξάπλωμα της δουλειάς για το στρατό στην επαρχία, οι πρωτοβουλίες που παίρνονται, ο χαρακτήρας τους, η διάθεση του κόσμου, η συμμετοχή των ζώων των στρατιωτών (αρκτική για την όποια στην Αθήνα γίνονται "επένδυση συγκρούσεις" και προσπάθειες για να πραγματοποιηθεί το μπλόκο στην τή δρόση μας, π.χ. αναβολή τουλάχιστον τρεις φορές της εκδήλωσης που τελικά έγινε στις 9 Απριλίου στο Ακροπόλ με συμμετοχή ενός μονάχα στρατιώτη και μιας επιτροπής, αναβολή της εκδήλωσης για τις αυτοκτονίες που είχε προγραμματιστεί για τις 4 Ιούλη, και μετά αναβλήθηκε για τις 11 Ιούλη) δίνουν ένα διαφορετικό στίγμα από αυτό που χαρακτηρίζει μέχρι την Αθήνα.

ΜΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ - ΑΛΛΗ ΜΙΑ ΑΝΑΒΟΛΗ - "ΝΕΕΣ ΙΔΕΕΣ."

Για τις αυτοκτονίες των στρατιωτών, ένα ζήτημα που συγκλόνισε τη ζωή μέσα στους στρατιώτες, που προκάλεσε την αθρόοιτη δυσάρεστη της "κοινής γνώμης" για την καταπίεση μέσα στο στρατό, που άπασχόλησε την κυβέρνηση, που προκάλεσε έρευνες και συζητήσεις στις εφημερίδες άνωθεν σε φιλάνθρωπους υποστηρικτές των στρατιωτών και σε εδούς απολογητές του μιλιταρισμού, για άλλη μια φορά, δεν θ'άκουστέ μια διαφορετική φωνή, μια καταγγελία των δολοφονιών της στρατοκρατίας.

Τελικά η εκδήλωση που είχε προγραμματιστεί κάτω από το βάρος των δυσκολιών που αντιμετώπιζε ήδη λειά για τον στρατό αναβλήθηκε. Ηταν όμως οι δυσκολίες αυτές "τεχνικής φύσης" και έξω από το πολιτικό κλίμα αυτοπεριορισμού που πάει να επιβάλει το ΠΑΣΟΚ, έχοντας ξεκινησει μια τέτοια διαδικασία από τη

περίοδο με τις άπαιτες προβόκατες - όπως έχει διαπιστωθεί παλιότερα;

Κοί βέβαια οι οικονομικές δυσκολίες, η φτώχεια και η ανέχεια της επιτροπής δεν είναι δυνατόν να προβάλλεται σαν λόγος, παρά μονάχα για να δείχνει με τον πιο παραστατικό τρόπο την πολιτική αδυναμία και το ξεκούμα της από ένα κόσμο που επιδιώκει αντιπαράθεση με την στρατοκρατία. Πάντοτε, η ζωντανή πολιτική δράση της επιτροπής μέσα από τη συμμετοχή, την παιδεία και την υποστήριξη των πρωτοβουλιών της από άλλους συναγωνιστές έλυνε τέτοια προβλήματα.

Τα προβλήματα λοιπόν έχουν την ρίζα τους στη σημερινή συγκυρία και ειδικότερα ότι η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να μς επιβάλει μια στάση αυτοπεριορισμού άρχισε να λειτούργει.

Την είδαμε αρχικά στην αντιμετώπιση που είχε το ΚΚΕ σε σχέση με τις προκλήσεις των στρατοκρατών τους τελευταίους μήνες. Διωγμούς, να γίνει η εκδήλωση για την απάντηση στις προβόκατες χωρίς να διασφαλίσει να χαρακτηρίσει πρακτική μια τέτοια προσπάθεια, προβάλλοντας παράλληλα την συμπαράταξη με την κυβέρνηση ενάντια στους σκοτεινούς κύκλους της ύπνωσης.

Επίσης την Πρωτομαγιά σαν ένα τέλεμα των ζώων κυβερνητικών έσεων δεν οργανώθηκε παρουσία και κουλοφόρων στρατιωτών, παρά το γεγονός ότι σημαντική μερίδα ήταν αποφασισμένη και επέμενε για μια τέτοια παρουσία.

Τό πρόβλημα όμως δεν σταμάτησε σ'αυτή την πολιτική αδυναμία. Συνέχισε με μια σειρά εξωραϊστικές θεωρητικοποιήσεις αυτής της αδυναμίας. Εμφανίζονται διάφορες αμφισβητήσεις για την "μάσκα" που πλέον "δεν είναι φετίχ", ούτε "παντού και πάντα χρειάζονται τέτοιες πορονοίες". Έξωφανίζεται ολοκληρωτικά το πολιτικό σκεπτικό πίσω από την επιλογή αυτού του τρόπου πάλης των στρατιωτών, το αίτημα για την κατοχύρωση του δικαιώματος των φαντάρων να συμμετέχουν ελεύθερα στις εκδηλώσεις της εργατικής τάξης που προβάλλονται μέσα από τέτοιες παρεμβάσεις μαζί με την καταγγελία της απάνθρωπης ζωής των στρατιωτών θεωρείται επικίνδυνη ενέργεια προκλητική που μπορεί ακόμα και να μς βάλει μονάχα στο "άριστερο στικό περιθώριο" και άλλα πολλά.

Η σημερινή κατάληξη αυτής της αποψής είναι η αντίθεση της -περμεντας πιο ένδοικες συνθήκες- στη μορφή πάλης που διάλεξαν οι επιτροπές φαντάρων (συνολικά) την προηγούμενη περίοδο, τη δημόσια εμφάνιση με κουκούλα που ήταν ταυτόχρονα καταγγελία, προβάλλοντας το φόβο της διάσπασης (!) μέσα στους φαντάρους το μόνο που κατορθώνει είναι η "διασπαση" της επιτροπής από ένα κόσμο που εξακολουθεί να μη δέχεται τις πιέσεις αυτοπεριορισμού του ΠΑΣΟΚ, όπως ήταν και τότε πάλι οι στρατιώτες εκείνοι που ήθελαν μια τέτοια εκδήλωση με συμμετοχή δική τους, όπως είναι διάφοροι που παιδεύονταν με εμπιστοσύνη την επιτροπή τη δράση της στα σχολεία, στις γειτονιές, στα πανεπιστήμια κ.λ.π.

Μια διαφορετική πορεία σήμερα

Έξω από τις κάθε είδους πιέσεις της κυβέρνησης και της στρατοκρατίας, είναι αναγκαία, αν θέλουμε να

επιτύχουμε σε μια παραπέρα συνέχεια

α και παράλληλα να αποσύρουμε τις

δυναμικές διαλυτικές αντιδράσεις που

εμφανίζονται ενάντια στο κίνημα

στο στρατό.

Die Pleite

40 Pf. 4. Ausgabe Nr. 1. Der Arbeiter, Berlin-Lichtenberg. Verlag Januar 1934 40 Pf.

Kapitel und Militär-Verhältnisse

15 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΗΣ

100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΡΞ

Δεκαπέντε χρόνια από τον Μάη του '68, εκατό χρόνια από τον θάνατο του Μάρξ, τον Μάρτη του 1883 - Οί, δυό επέτειοι μοιραία συνδιδάστηκαν, όχι μόνο χρονικά. Για πολλούς, ήταν η διπλή επιβεβαίωση πως η Επανάσταση είναι μια χίμαιρα, ένα όνειρο πάντοτε άπλοστο ή - ακόμα χειρότερα - ένα όνειρο που όταν φτάνεις κοντά γίνεται έφιαλτης. Για άλλους, η διπλή επέτειος ήταν η ευκαιρία να υπογράμμιζαν την αντιπαράθεση ανάμεσα στα δυό σκέλη της: η επανάσταση του σήμερα δεν χρειάζεται τις ξεπερασμέ-

νες πιό ιδέες του χιές. Κοινό στοιχείο ή "κρίση του μαρξισμού", που σύμφωνα αποτελεί το κλίμα, την ατμόσφαιρα μέσα στην οποία "γιορτάστηκαν" οι δυό επέτειοι.

Κι αυτοί που πίστεψαν ότι ο Μάης ήταν ακριβώς το ξαναζωντανέμα της επαναστατικής παράδοσης του Μαρξισμού; Τι έχει να πει σήμερα η επαναστατική άριστερα που βγήκε από τον Μάη; Το λέει ο διακηρύξει ξανά ότι ο Μάης ήταν η επιβεβαίωση ότι ο Μαρξισμός παραμένει επίκαιρος; Για πολλούς, δυστυχώς, η απάντηση είναι

"Όχι. Για μας, ωστόσο, αυτό είναι το νόημα που δίνουμε στην διπλή επέτειο. Κι αυτή είναι η διέξοδος που βλέπουμε από την σημερινή κρίση της επαναστατικής άριστερας, των ιδεών της, της θεωρίας της: η διεκδίκηση του μαρξισμού απ' όλους αυτούς που τον θεωρούν σαν την μήτρα απ' όπου ξεπήδησαν τα καθεστώτα του "ύπαρκτου σοσιαλισμού", είτε το έννοούν ή παινετικά, είτε καταδικαστικά.

Με άλλα λόγια, σ' αυτούς που ισχυρίζονται ότι ο Μαρξισμός είναι η κοινή ιδεολογία που ενώνει τον Λέ-

νιν με τον Γιαρουζέλκι ή την Ρόζα Λούξεμπουργκ με τον Αντρέου - είτε αυτό το λέει ο Ριζοσπάστης για να δοξάσει τον "ύπαρκτο σοσιαλισμό" είτε το λέει ο Ρήγκαν για να καταδικάσει τον μαρξισμό - χωσάμε μια πάντηση.

Τά δεκαπεντάχρονα του Μάη είναι μια όμορφη να ξαναθυμίσουμε ότι διεκδικούμε τον μαρξισμό και από τους μέν και από τους δε και αναζητούμε τόσο τις παραδόσεις του όσο και τις προοπτικές του στην κίνηση της εργατικής τάξης για την απελευθέρωση της.

Ο ΜΑΗΣ ΞΑΝΑΦΕΡΝΕΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Σχολιάζοντας την Γενική Άπερρά του 'Απρίλη 1920 για την υπεράσπιση των Επαναστατικών Συμβουλίων στο Τσλβίνο, ο Γκράμσι είχε γράψει τότε ότι ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία που το προλεταριάτο μπήκε σκέλη στην κοινωνία να το υποκινεί ή στήριξη και η μισέρια. Αυτού του είδους η αντίληψη για την εργατική τάξη, σαν δύναμη απελευθερωτική που κινείται για την χειραφέτηση τη δική της αλλά και όλκληρης της κοινωνίας, ήταν τελείως ξεχασμένη τις παραμονές του Γαλλικού Μάη. Αντίθετα, κυριαρχούσαν οι χυδαίες κοινωνιολογικές αναλύσεις που υποστηρίζουν ότι οι εργάτες ξεσηκώνονται μόνο όταν πεινάνε. Αντίστοιχα, κοινωνιολογικοί κάθε απόχρωσης είχαν "τεκμηριώσει" την "έξημέρωση" ή "ένουμάτωση" της εργατικής τάξης. Στα μέσα της δεκαετίας του '60 στις αναπτυγμένες χώρες κάθε εργάτης είχε δικό του αυτοκίνητο, καταθέσεις στην τράπεζα, έξοχικό σπίτι για τις διακοπές, με δυό λόγια πολλά καταναλωτικά αγαθά να χάσει έκτος από τις άλυτες του.

Ο Μάης ήταν ένας κεραυνός εν αιθρία για όλες αυτές τις θεωρίες και τις άποψεις άναυδες. Για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες η εργατική τάξη εισέβαλε ξανά στο προσκήνιο μέσα στην καρδιά του αναπτυγμένου καπιταλισμού που βρισκόταν στο απόγειο της πιο μακρόχρονης άνθισης του. Η άστική τάξη διαπίστωνε με φόβη ότι τα μεταπολεμικά οικονομικά θαύματα δεν είχαν απαλλάξει τον καπιταλισμό από τον "ϊστορικό νεκροθάφτη" του. Η έκταση και η ένταση της κινητοποίησης της εργατικής

τάξης δεν άφησαν πολλά περιθώρια ά μισολόγας για το ποιά είναι ή δύναμη που και θέλει και μπορεί να διαλύσει τον καπιταλισμό.

Ο ΜΑΗΣ ΞΑΝΑΦΕΡΝΕΙ ΤΑ ΜΕΤΩΠΑ ΤΗΣ ΑΜΦΙΒΕΛΗΤΗΣ

Η ίδια αυτή επιστροφή της εργατικής τάξης έφερε στην επιφάνεια και την ξεχασμένη σύνδεση του απελευθερωτικού κινήματος της με τα κινήματα όλων των καταπιεσμένων.

Η σταλινική απεπένδυση στη Ρωσία είχε κάνει τον σοσιαλισμό συνώνυμο με την άστική ήθική, την υπεράσπιση της έρωρχίας, της οίκονόμειας, του "σοσιαλιστικού ρεαλισμού" στην τέχνη. Το γεγονός ότι ο Όκτωβρης του '17 δεν ήταν μόνο τα Σοβέτ αλλά και η απελευθέρωση των φυλακών, η άνοδος της κριτικής άποψης στις άστικές αξίες στην εκπαιδευση στην τέχνη, στην καθημερινή ζωή, όλα αυτά είναι θαμένα κάτω από την επίκονα του "ύπαρκτου εργατικού κράτους" που διαμόρφωσε ή σταλινική άπενανόσταση: έρωρχικό, ηρωϊκό, συντηρητικό, φαλλοκρατικό.

Ο Μάης άρθε να θυμίσει ότι, αντίθετα, όταν ή εργατική τάξη ταρακουνάει τον καπιταλισμό τότε άνοίγουν οι αγωγές για ν' άνοήσουν όλα τα κινήματα: από τις γυναίκες μέχρι τους άμφοδύλους και από τους φοιτητές μέχρι τις φυλετικές μειονότητες. Ο Μάης ξαναόρισε το πεδίο δράσης της πολιτικής άλμπωντας τους δοικονόμους του σε μέτωπα που θεωρούνταν κλειστά, ταμπού. Αυτό που άργότερα συνόφιστηκε με το σύνθημα "τό προσωπικό είναι πολιτικό" άναδείχ-

τηκε μέσα από τον Μάη σαν στοιχείο μιας συνολικότερης κίνησης, της επαναστατικής διαδικασίας με κέντρο την εργατική τάξη.

Βέβαια, ή μυθολογία γύρω από τον Μάη τον έμμενίζει διαφορετικά, σαν την στιγμή άρου ή εργατική τάξη παραχώρησε τ' όλο της σε νέα "υποκείμενα" ή επανάστασης: στους φοιτητές, στις γυναίκες, στα "νέα κινήματα". Ωστόσο, ο Μάης όχι μόνο άναδείξε την άύνωση του απελευθερωτικού κινήματος της εργατικής τάξης με τα άλλα κινήματα, αλλά και βοήθησε στην ριζοσπαστικοποίηση που έβγαλινε από αυτά τα κινήματα να άνακαλύψουν την κεντρικότητα της εργατικής τάξης. Χιλιάδες άγωνιστές του φοιτητικού κινήματος βίωσαν τον Μάη όχι σαν άνακάλυψη του δικού τους πρωτοπόρου ρόλου αλλά σαν στροφή προς την εργατική τάξη.

Ο ΜΑΗΣ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Αυτή ή στροφή προς την εργατική τάξη έκφράστηκε χειροφανώς με την άνάπτυξη των επαναστατικών οργανώσεων που έφερε ο Μάης. Ένα ξαναζωντανέμα των επαναστατικών ιδεών μέσα στην καρδιά του αναπτυγμένου καπιταλισμού, ύστερα από δεκαετίες στο περιθώριο.

Από την επικράτηση του φασισμού στην Γερμανία και του σταλινισμού στην ΕΣΣΑ μέχρι τον Μάη του '68 μεσολάβησαν 35 χρόνια διάλυσης κάθε επαναστατικής πρωτοπορίας στον άναπτυγμένο καπιταλισμό. Στην Γερμανία την Άγγλία, την Άμερική είναι άνω

παρκα ακόμα και τα ρεφορμιστικά ΚΚ. Στην Γαλλία και την Ιταλία επιβιώνουν τα δυό μοναδικά μαζικά ΚΚ έπανωμένα από την γενιά της αντιφασιστικής αντίστασης με μία πολιτικοποίηση που δεν ξεπερνάει τα όρια ενός μετριοπαθούς ρεφορμισμού. Οι επαναστάτες που διαφοροποιούνται από αυτή την ρεφορμιστική πολιτική είναι παντού μετρημένοι στα δαχτυλά.

Ο Μάης φέρνει την ρήξη με τον ρεφορισμό σε μαζική κλίμακα. Οι άργωνάσεις που άσκούν κριτική στα ΚΚ από τα έριστερα και άναζητούν τις ιδεολογικές άναφορές τους στις επαναστατικές παραδόσεις του μαρξισμού φυτρώνουν σαν τα μανιτάρια. "Όχι μόνο άναπτύσσονται άριθμητικά αλλά και βρίσκουν μαζικό άκροατήριο για τις ιδέες τους καθώς όλκληρα κομμάτια της εργατικής τάξης μπαίνουν σε άγώνες έξω ή και ενάντια στον έλεγχο του ρεφορμισμού. Το νήμα της σύγκρουσης του Λένιν με τους Μενσεβίκους, της Ρόζας Λούξεμπουργκ με την Σοσιαλδημοκρατία, του Γκράμσι με τους ρεφορμιστές στο Ιταλικό Σοσιαλιστικό Κόμμα για την οίκοδόμηση του επαναστατικού κόμματος της εργατικής τάξης ξαναβγαίνει στην επιφάνεια. Οι συζητήσεις, οι άντιπαράθεσεις, οι προβληματισμοί κινούνται γύρω από αυτό το κεντρικό θέμα και άγκαλιάζουν χιλιάδες άγωνιστές όχι μόνο στην Γαλλία και την Ιταλία, που με τον Μάη και το Κουτό άφινόπωρο βρίσκονται στην πρώτη γραμμή, αλλά σ' όλες τις μεγάλες καπιταλιστικές χώρες της άύσης και στην περιφέρεια τους στα έπομενα χρόνια (Χιλή, Πορτογαλία, Ισπανία, Άργεντινή).

15 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΗΣ

ΟΙ ΜΑΡΞΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΜΑΗ

Σήμερα, πεκαπέντε χρόνια μετά, εί-
ναι πανερό ότι αυτή η διαδικασία έ-
χει ανακοπεί. Η κρίση του Μαρξί-
σμου είναι η κρίση της επαναστατι-
κής άριστερας που ανάθεσε ο Μάρξ
και που γύρισε να ξαναγυρνάει.
Τόν επαναστατικό μαρξισμό. Το έρω-
μα που αναφέρεται βάζει, αυτή η κρί-
ση είναι ποιος ακριβώς ήταν ο μαρ-
ξισμός αυτής της επαναστατικής άρι-
στερας, ποιος συνδέθηκε με τις παρα-
δόσεις στις οποίες συχνά αναφερό-
ταν και ποιος τις έχει συμπεριλάβει
μαζί του στην κρίση.

Στη συνέχεια αυτού του άρθρου
προσπαθούμε να σταθούμε σ' αυτό το
ερώτημα και να διεξάγουμε ότι υπάρχει
ένα χάσμα ανάμεσα στο επαναστατικό
μαρξισμό όπως διαμορφώθηκε στο με-
γάλο ανέβασμα του εργατικού κινήμα-
τος μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (δη-
λαδή τον μαρξισμό των επαναστατών
που τελικά νικήθηκαν στη Ρωσία, στη
Γερμανία και στην Ιταλία) και στο
μαρξισμό που επηρέασαν την δια-
μόρφωση της επαναστατικής άριστε-
ρας μετά τον Μάη. Ένα χάσμα που έ-
κινησε από τις απόψεις των συνδι-
στών της επαναστατικής περιόδου της
Τρίτης διεθνούς και που κατέληξε
στην συνολική απόρριψη του "παράδο-
σιακού" μαρξισμού και τον αποχαιρε-
τισμό της εργατικής τάξης.

Μιλώντας για τους μαρξιστές που
κυριάρχησαν στην επαναστατική άρι-
στερά που βγήκε από τον Μάη πρέπει
να σταθούμε σε δύο εκδοχές που έ-
παιξαν τον πιο σημαντικό ρόλο.
(α) Στην εκδοχή του "Υποκειμενι-
κού Μαρξισμού", που η συστηματική
απόρριψη της έκφραζαν από τις απόψεις
του Νέγκρι, και
(β) Στην εκδοχή του "Αντικειμενι-
κού Μαρξισμού", που η συστηματική
απόρριψη της έκφραζαν από τις απόψεις
του Άλτουσερ.

Δεν επιχειρούμε εδώ να διεξάγουμε
τους τρόπους που τα διάφορα ρεύμα-
τα και τάσεις της επαναστατικής ά-
ριστερας επιρροήθηκαν από την μιλή
ότι την άλλη εκδοχή. Αυτό που έχουμε
μαζί είναι να εξετάσουμε το χάσμα
που χωρίζει και τις δύο εκδοχές από
τον επαναστατικό μαρξισμό.

Πριν εξετάσουμε την κάθε μία χω-
ριστά, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι
παρόλο που εμφανίζονται σαν αντίθε-
τες (και γι' αυτό τους αποδόσαμε τα
αντιθετικά επίθετα υποκειμενικός -
αντικειμενικός), και οι δύο εκδοχές

συμπεριφέρονται μία κοινή πηγή και
μία κοινή δυνάμει.

Η επιρροή της Κινεζικής πολιτιστικής επανάστασης

Η κοινή πηγή είναι η σκέψη του
Μάο, που τόσο επιρροήσε την διαμό-
ρφωση της επαναστατικής άριστερας
από την άκτινολογία της Πολιτι-
στικής Επανάστασης όπως κατανοήθη-
κε τότε. Σήμερα είναι πολύ πιο εύκο-
λο να δούμε ότι η περίοδος της Πο-
λιτιστικής Επανάστασης ήταν μιά πε-
ρίοδος κρίσης του κινεζικού καθε-
στώτος ανάλογη με τις κρίσεις στην
Ουγγαρία το '56, την Τσεχοσλοβακία
το '68 ή στην Πολωνία και τότε και
σήμερα. Μία περίοδος κρίσης που α-
νέφερε οδήγησε στον κινεζικό κρατι-
κό καπιταλισμό και άρχισε περιθωρί-
α να προσβάλουν οι μάζες στο προσ-
κείμενο, αλλά που καμιά πτέρυγα του
κινεζικού ΚΚ δεν πρόβαλε επαναστα-
τική διεξόδο από την κρίση: "Όλες"
οι πτέρυγες κινήθηκαν για την στα-
θεροποίηση του καθεστώτος και την
επιστροφή των μαζών στα παραγωγικά
καθήκοντά τους. Η ρήξη με την ΕΣΣΔ
αποδείχτηκε τελικά πολιτική επιλο-
γή του κινεζικού έθνικισμού αντί
για επαναστατική δημοσίευσή του
κρατικού καπιταλισμού.

Το 1968, όμως, όλα αυτά έμοιαζαν
πολύ διαφορετικά. Ο Μάο του "Μεγά-
λου Άλματος προς τα Μπρόξ", της πλά-
νης μεγάλης παραγωγικής εξόρυξης
που έβαζε σαν άνωπιακό στόχου του
"σοσιαλιστικού" κράτους τα "να φτά-
σουμε και να ξεπεράσουμε την βρετα-
νία μέσα σε πέντε χρόνια", έμοιαζε
σαν η προσομοίωση του "Βολανταρι-
σμού" επαναστάτη που περιφρονεί τους
"οικονομικούς" συλλογισμούς
και προβάλλει την αντίληψη της πολιτικής
αποφασιστικότητας του προλεταριάτου.

Ο Μάο της Πολιτιστικής Επανάστα-
σης, που βασίζει "προλεταριακό" κά-
θε μηχανισμό του κράτους που βασί-
στηκαν κάτω από τον έλεγχο της "προ-
λεταριακής" σφραγίδας του κόμματος,
έτσι κι αν αυτό το κράτος όριζαν
και έπινε κάθε όργανο άμεσης έρ-
γατικής δημοκρατίας, έμοιαζε σαν ένα
ταμπού της κρατικής "έναντια στην
δοτική τάξη μέσα στο κράτος και το
κόμμα".

Η "σκέψη του Μάο" ήταν η συ-
στηματική απόρριψη σε θεωρητικό επίπεδο

"ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ", ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ της ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Το 1968, όμως, όλα αυτά έμοιαζαν
πολύ διαφορετικά. Ο Μάο του "Μεγά-
λου Άλματος προς τα Μπρόξ", της πλά-
νης μεγάλης παραγωγικής εξόρυξης
που έβαζε σαν άνωπιακό στόχου του
"σοσιαλιστικού" κράτους τα "να φτά-
σουμε και να ξεπεράσουμε την βρετα-
νία μέσα σε πέντε χρόνια", έμοιαζε
σαν η προσομοίωση του "Βολανταρι-
σμού" επαναστάτη που περιφρονεί τους
"οικονομικούς" συλλογισμούς
και προβάλλει την αντίληψη της πολιτικής
αποφασιστικότητας του προλεταριάτου.

Ο Μάο της Πολιτιστικής Επανάστα-
σης, που βασίζει "προλεταριακό" κά-
θε μηχανισμό του κράτους που βασί-
στηκαν κάτω από τον έλεγχο της "προ-
λεταριακής" σφραγίδας του κόμματος,
έτσι κι αν αυτό το κράτος όριζαν
και έπινε κάθε όργανο άμεσης έρ-
γατικής δημοκρατίας, έμοιαζε σαν ένα
ταμπού της κρατικής "έναντια στην
δοτική τάξη μέσα στο κράτος και το
κόμμα".

Η ελλειψη έρμηνείας του σταλινισμού

Η κοινή δυνάμει είναι η δύναμη
μιας να ερμηνεύουν την εμφάνισή του
κρατικού καπιταλισμού στην Ρωσία,
στην Ανατολική Ευρώπη αλλά και στη
Κίνα. Έλλειψη μιάς τέτοιας έρμ-
νεύας έβγαλε στο δίσταμα είτε μιάς
συνολικής αποδοχής του "υπαρκτού
σοσιαλισμού" είτε μιάς συνολικής από-
ρριψής του από τον "Αντιστοίχο μέχρι
την Λένιν. Πρόκειται για ένα δίλημ-
μα που οδηγεί έτσι κι αλλιώς στον
αποχαιρέτισμό της εργατικής τάξης.
Στην περίπτωση της αποδοχής αυτών
των καθεστώτων σαν σοσιαλιστικών ή
κόμμα σήμερα, έχουμε ένα "μαρξισμό"
που δέχεται την ύπαρξη σοσιαλισμού
παρά η και έναντια στην εργατική τάξη.
Στην περίπτωση της απόρριψής του
"Οκτώβριος μαζί με την σημερινή Ρω-
σία, έχουμε ένα "μαρξισμό" που θεω-
ρεί ότι την προηγούμενη κίνηση της
εργατικής τάξης σαν μιά εσωτερική
πυχή της κίνησης του κοσμοαποκα-
λυστικού έρωτα της εργατικής τάξης
στις δυο περιπτώσεις η εργατική τάξη
έχει μπει στον περιθωριο. Μόνο μιά
ρηγίδα που βλέπει την ταμή της στα
λινικά αντιπαραθέσεις μπορεί να
διατηρήσει την εργατική τάξη στην
θέση του υποκειμένου της επαναστα-
τικής διαδικασίας, ενός υποκειμένου
που γνωρίζει νίκες και ήττες, αλλά
που η ιστορία του και η δράση του
δεν λυσιτελούνται ούτε από τους
δενέοντες νόμους, της ανάπτυξης των
παραγωγικών δυνάμεων ούτε από τους
θεωρούμενους έξωθεν δυνάμεις των αν-
τιθέσεων της.

"Είναι γνωστός οι έγκυροι -
αυτός που θα μπορούσαν να έρ-
ωθούν για τις θέσεις από
μια παραδοσιακή μαρξιστική
σκέψη... (άλλα) έγκυροι που
επιτίθενται με τέτοιες έγκυ-
ρότητες, κατηγόρησαν και έγκυ-
ρότητες από κάτω άδους, κρέ-
ται με την σειρά του να φο-
τωθεί την εικόνα της συμμε-
τοχής στα τερατογενήματα
έχει να μείνει δίνει η άδυστη
ή του "σοσιαλισμού" - μια δ
νέπτεση που έχει πολλές άδ-
ες μίτες δολοφονίες με τα κεί
αδυστηρικά αποτελέσματα του
καπιταλιστικού τρόπου παρα-
γωγής"

Τ. Νέγκρι
Για την περίπτωση του Νέγκρι
είναι ανάγκη να αποδείξει κανείς
χάσμα που τον χωρίζει από τον επ-
αναστατικό μαρξισμό, γιατί το δέχε-
ται ο ίδιος. Ο Μάρξ του κεφάλαιου
(σε αντιπαράθεση με τον Μάρξ των
Γκρουπντς), ο Λένιν και ο μαρξί-
σμος της Τρίτης Διεθνούς, η ίδια
αντίληψη της σοσιαλιστικής επανά-
στασης, όλα αυτά δεν είναι παρά "άδ-
ες"

...και μετά.

100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΡΞ

σε στη διαμόρφωση της εργατικής τα-
ξης εκείνης της περιόδου, μιάς έργα-
τικής τάξης που δεν υπάρχει πιά, και
τί μεσολάβησαν δύο "επανάστασεις"
μέσα στον καπιταλισμό: ο Τσιταρισ-
μός και το Νιού Ντάλ.

Εδώ ο Νέγκρι αποδίδει την ήττα
του εργατικού κινήματος του μεσοπο-
λέμου στις διάφορες που προέβλεπαν
καπιταλιστές στην οργάνωση της πα-
ραγωγής μέσα στο εργοστάσιο και στο
κρατικό παρεμβατισμό. Και σ' αυτή τη
περίπτωση η αντιμετώπιση του είναι
ανιστόρητη, είναι εκ των υστέρων έ-
ξωθεν δυνάμεις της συγκεκριμένης
τορικής εξέλιξης.

Η ήττα της εργατικής τάξης στο
μεσοπόλεμο ήταν ιστορική, ήρθε μέσα
από συγκεκριμένες πολιτικές μάχες
που δόθηκαν και χάθηκαν: επικήρυναν
το φασισμό στην Γερμανία, το στα-
λινισμό στην Ρωσία, ύπαρξη του έρ-
γατικού κινήματος στην παλαική πο-
σότητα των συμμάχων στην διάρκεια
του δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου στην
Αγγλία και την Αμερική. Η επιβο-
λή της εργατικής πειθαρχίας και η
οικοδόμηση της σύγχρονης συνδικα-
στικής γρανοενοκρατίας ήρθαν σαν
αποτέλεσμα της διάλυσης του πολιτι-
κού κινήματος της εργατικής τάξης
και όχι αντίστροφα. Το Νιού Ντάλ
που έβλεπε την κινήση των αντάγων
βίαιου κρατικού συγκεντρωτισμού
ναζιστικής Γερμανίας και δεν πήρε
σταθείς αποτελεσματικές κρατικές
αποφάσεις για την εξέδο από την οικο-
νομική κρίση του μεσοπολέμου πο-
λύ με το εξίσωμα του πόλεμου, την
ανάπτυξη της πολιτικής βιομηχανίας
και την στρατιωτικοποίηση της οικο-
νομίας. Ο "επανάστατικός" καινοτο-
μίες του Τσιταρισμού και του Κένε-
ζιαν έπαιξαν τον πιο σημαντικό ρόλο
για να έλκουν την καπιταλιστική πο-
νηρία είχαν μάλιστα και κρίνει τη
μάχη κάτω από άλλα όπλα.

Παράλληλα είναι κατακαύρα της
εργατικής τάξης η πόλη της κατό-
στασης της πριν και μετά τις ήττες
του κινήματος της σε δύο ξεχωριστά
τόπους: "συνολικός εργάτης"
πριν, "εργάτης μάζα" μετά. "Αν απ' ο-
λες τις μάχες και τις συγκρούσεις
που δόθηκαν απορρόωσαν τις πολιτι-
κές επιλογές που έκαναν την έκβα-
σή τους, αν λυσιτελούσαν την πολι-
τική της ρωσικής "Αριστεράς", Αντι-
πολίτευση με την πολιτική του Στά-
λιν, την πολιτική του ΤΣΚ με την πο-
λιτική του ΚΚΗΡΑ, την πολιτική του
ΡΟΜ με την πολιτική του ΚΚ Ισπας -
νίας, τότε παραγωγικά μπορούμε να
αναγνωρίσουμε την ιστορία και τον μαρξί-
σμό σε συνάφηση των "τύπων" της
εργατικής τάξης: στον παλιό "συνολι-
κό εργάτη" αντιστοιχούσε ο "παραδο-
σιακός μαρξισμός" και ο "σοσιαλι-
στικός παράδοξος" στην απομόνωση.
Η απειλή τους ήταν διεθνιστική και
οι έλπιες τους για να ξεπεράσουν
των γρανοενοκρατικών τάσεων που
χρημάτιζαν στην ανάπτυξη του έρ-
γατικού κινήματος στην καπιταλιστι-
κή Ευρώπη και όχι στην ανάπτυξη των
παραγωγικών δυνάμεων στην καθε-
στημένη Ρωσία.

Το πέρασμα από την δοτική λογι-
κή του "στον κοσμή αναλόγος με την
εργασία του" στην κομμουνιστική λο-
γική του "στον κοσμή αναλόγος με
τις ανάγκες του" ήταν για την Τρί-
τη Διεθνή της προσταλινικής περιό-
δου πρόβλημα ώριμότητας του εργα-
τικού κινήματος και όχι ώριμότητας
του καπιταλισμού. Όταν λοιπόν ο Νέ-
γκρι καταγγέλει τον "παραδοσιακό
μαρξισμό" και την αντίληψη του για
μεταβλητή κοινωνία (τον σοσιαλισ-
μό) σαν την πιο προσηνόμενη μορφή
του καπιταλισμού (τον κρατικό κα-
πιταλισμό), στην πραγματικότητα χτυ-
πάει έναν αντίπαλο που τον έχει δια-
στειλώσει σε άπληστο βαθμό.

Αυτών των διαστρεβλώσεων μαρ-
ξισμό ο Νέγκρι τον θεωρεί σαν μιά
θεωρητική σύλληψη που αντιστοιχεί-

δημιουργικότητα των μαζών & προσωπικότητα υποκειμενικότητας

Η Νεγκρική τυπολογία του έρ-
γατή στάνει στο αποκορύφωμά της με
την έννοια του "κοινωνικού προλετα-
ρίου". Ενώ στο προηγούμενο στάδιο
της τυπολογίας αυτής, στην αντιπα-
ράθεση του "εργάτη μάζα" με τον "συν-
ολικό εργάτη" υπορούσε να μιλάμε
νίκες για υπεριορισμό και πόληση
παρτών κοσμοκρατιστικών και δια-
ρρών στην καπιταλιστική ανάπτυξη
εργασίας, με το πέρασμα στην "κοι-
νωνικό προλεταριάτο" έχουμε τον απο-
καιρισμό της εργατικής τάξης.
Σίγουρα δεν είναι τυχαίο ότι η
μιά ανάληψη συνδέεται με την περίο-
δο της συμμετοχής του Ιταλικού έρ-
γατικού στην άνοδο της επαναστατι-
κής άριστερας στην δεκαετία του '60
ένω η δεύτερη συνδέεται με την πε-
ρίοδο της ήττας της επαναστατικής
άριστερας και της εμφάνισης της
ταλικής αυτονομίας, το νήμα των ανα-
λύσεων είναι κοινό αλλά η διαμορ-
φή της πολιτικής άποψης είναι
θεωρητική στην απογείωση του Νέ-
γκρι.

Με τον "κοινωνικό προλεταριάτο" η
εργατική τάξη υποκαθίσταται από την
υποκειμενική διάθεση για εξέγερση
έναντια στο κράτος. Ο έξεγερμένος
σοιτής είναι "προλεταριάτος" ενώ ο
απολιτικοποιημένος ή διεξιός ή ρεφορ-
μιστής εργάτης δεν είναι.

Καθόλου παράξενο που η Αυτονο-
μία ταυτίζεται με το υποκειμενικό της έ-
να νάστατος με τον έαυτο της, ταυτίζει
το κίνημα με τις δικές της δυόδες.
Στη θέση της συλλογικότητας της
εργατικής τάξης έρχεται η συλλογι-
κότητα των "εραστών της εξέγερσης".
Η κατάσταση των αυτόνομων συνι-
ζει την κριτική του Γκράμσι, για τους
α νερικούς που θεωρούσε ότι οι δε-
μοι μεταξύ τους έχουν "θεωρητικό"
χαρακτήρα, γιατί στήριζαν στην ά-
ποδοχία μιάς "Ιδέας και όχι στην κο-
νή προσπάθεια αντιμετώπισης των πο-
λιτικών προβλημάτων που βάζει η
λή της εργατικής τάξης. Γι' αυτό, συ-
νέχισε ο Γκράμσι, οι οργανωτικές
τους σχέσεις στριβόταν σε προσω-
πικές συμμορίες ή αντιπάθειες, ή
στο κύρος κάποιου "μεγάλου ήγέτη".

Είναι ίσως ειρωνικό, αλλά ο "υπο-
κειμενικός μαρξισμός" εγκαταλείπει
τας την εργατική τάξη και την προσ-
πάθεια ανελευθέρωσης της δικής της
δημιουργικότητας και υποκειμενι-
κότητας καταλήγει σε μιά έξωθεν
πονημένη προσομοίωση υποκειμε-
νικότητας που στην καλύτερη περί-
πτωση οδηγεί σε πολιτικές αντιλήψεις
προσωπικού παραδειγματισμού (παρα-
δειγματικές ενδείξεις) και στήνει
ρότερη περίπτωση εύνοιας των δια-
κωρι παρανομιών.

*Για όποιον ενδιαφέρεται για μιά
συνήχη στο θέμα, υπάρχουν οι σημειώ-
σεις του Γκράμσι από Τετράδια της
θυμάνης σαν ένδοξη με γενικά τε-
τα "Αμερικανισμός και Κομμουνισμός"

Τσιταρισμός & Κένε- ζιαν: το κτύπημα της νικημένης εργατικής τάξης

Αυτών των διαστρεβλώσεων μαρ-
ξισμό ο Νέγκρι τον θεωρεί σαν μιά
θεωρητική σύλληψη που αντιστοιχεί-

Η τέχνη της Οκτωβριανής επανάστασης πριν από τον Στάλιν...

15

ΧΡΟΝΙΑ
ΜΑΪΩΣ

100

ΧΡΟΝΙΑ
ΜΑΡΞΕ

"ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ" ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ: ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

"Αυτό που αποδόδουν στην Ιταλία μαζί με τα έγγραφα τα καί τα σφαλατά του β-λες μας τις απογοητεύσεις όλα μας τα λάθη και όλα μας τη σύγχυση σε θέματα δήποτε ταυτά είναι ειδικά ότι θα ένοχληθούν από την αναγκαιότητα να δηλώσει -σουν ότι το τέλος του Ιτα λινικού δογματισμού δεν έ χει αποκαταστήσει τη Μαρ-ξιστική φιλοσοφία στο δικό μας". Α. Άλτουσερ, Είσαγη-γή στο "Για τον Μάρξ"

Ο ίδιος ο Άλτουσερ τοποθετεί τις προσπάθειες του για μία σωστή "ανάγνωση" του Μάρξ στα πλαίσια μιας συγκεκριμένης συγκυρίας: της συγκυρίας που χαρακτηρίστηκε από το 20ο συνέδριο του ΚΚΣΕ και την Σενιτσόβιετς διαμάχη Μοισαία, η αλτουσερική ανάγνωση του Μάρξ επη-ρεάζεται από την διάννοση του Άλ-τουσερ για τα προβλήματα που έθα-λε εκείνη η περίοδος. Σαν κύριο πο-θρον είδε την καταπολέμηση των τά-σεων προς μία "ουμανιστική" διαστ-ρεύλωση του μαρξισμού που θεωρού-σε ότι είχαν ενθαρρυνθεί με την α-ποσταλινοποίηση με ένα κάποιο (πο-λύ πιο εκλεπτυσμένο) τρόπο, ή εικό-να του Άλτουσερ για την τότε πε-ρίοδο αποτελεί το φιλοσοφικό (σο-βέτιο της θεωρίας περί "ρεβιζιο-νιστικού πραξικοπήματος το 1956").

Ο Άλτουσερ βλέπει μία στρωμή τόσο στην ΕΣΣΔ (που αντικαταλείπει την δικτατορία του προλεταριάτου για να ονομαστεί "κράτος όλου του λαού") όσο και στα δυτικά ΚΚ (που ρίχνουν το βάρος στο "εργατικό πρ-οσώπο") και συνδέει αυτές τις εξε-λίξεις με την αναζωπύρωση των ιδε-ολογικών, ανθρωπιστικών έρμηνειών του Μάρξ (βλέπε πρόλογος στην αγγ-λική έκδοση του "Για τον Μάρξ"). "Απέναντι σ' αυτή τη στρωμή δεν ο-περασιζείται άκριτα τον Στάλιν, αλ-λά σίγουρα όμως βρίσκει πηγές έπι-νευσης στα κείμενά του και στα κείμενα του Μάο: το σόλ του Στάλιν είναι (ως ξερό και δασκαλιστικό, αλλά τα "ζητήματα λενινισμού" ή οι απόψεις του για το γλωσσικό δίνομα μαθήματα μαρξιστικής ορθοδοξίας! ". Η διαλεκτική του Μάο παραμένει (ως κάπως "περιγραφική", αλλά εί-ναι καλό δείγμα του τι έννοιασε ο Μάρξ λέγοντας ότι πρέπει να αντι-στρέψουμε τη διαλεκτική του Χέγκελ για να πατήσει με τα πόδια κάτω! ". Απέναντι, λοιπόν, στην ανοικτή

αναθεώρηση του μαρξισμού που ανα-καλύπτει τον "παράγοντα Άνθρωπο" με κεφαλαίο Α και συμβολίζει με τις πιά δεξιές ρεφορμιστικές τά-σεις που εθνογονίζονται με τον ά-στικό φιλελευθερισμό, ο Άλτουσερ επιχειρεί μία επανατοποθέτηση του μαρξισμού με έμφαση στον "αντικε-μενικό", "επιστημονικό" χαρακτήρα του και με άμεση την σταλινι-κή παράδοση, την οποία βλέπει σαν συνέχεια της λενινιστικής. "Μή α-τή η τοποθέτηση του προβλήματος, που χάνει από το μάτι της το σο-λαπότημα του μαρξισμού από την στα-λινική αντεπανάσταση και άνησκει για τις συνέπειες της στρωφής του 1956, βάζει από μόνη της το όριο της αναζήτησης του Άλτουσερ.

Τό αποτέλεσμα είναι η ανακάλυ-ψη ενός μαρξισμού που βλέπει μία επαναστατική διαδικασία χωρίς υπο-κείμενο. Έκτονίζοντας το άσημα-νο (ιδεολογικό υποκείμενο του ού-μανιστικού μαρξισμού (τόν Άνθρω-πο με κεφαλαίο Α) και έμπνευστος από μία παράδοση όπου το κράτος έχει υποτάξει την εργατική τάξη, ο αλτουσερικός μαρξισμός καταλήγει

να έκτονισει την ίδια την εργατι-κή τάξη. Στόν "αντικειμενικό μαρξ-ισμό" του Άλτουσερ υπάρχει η "δο-μή", υπάρχουν οι "σχέσεις", υπάρχουν οι "θέσεις" που καθορίζουν ή δομή και οι σχέσεις, υπάρχουν οι "πο-ρείς" που επανδρώνουν τις θέσεις και ένορακάνουν τις σχέσεις, υπάρ-χει συνολικά ένα αυτόκινητο οίκο-δόμημα με πολλά σχετικά αυτόνομα επίπεδα αλλά λείπει η εργατική τά-ξη σαν υποκείμενο της επαναστατι-κής διαδικασίας. Τελικά, στόν αλτου-σερικό το κρίσιμο στοιχείο δεν εί-ναι η αποδέσμευση της δημιουργική-τητας των μαζών και η θεομοθέτηση της μέσα από όργανα της (βίβας της εργατικής τάξης (εργατικά συμβού-λια, σοβιέτ) αλλά η "επιστημονική" καθορισμένη τάση με την "αντι-κειμενική" κίνηση του κοινωνικού σχηματισμού και αντίστοιχα το όρ-γανό που μπορούν να την εξασφαλί-σουν (το κόμμα, το κράτος).

Περιθωριοποιώντας μ' αυτό τον τρόπο την εργατική τάξη, ο αντικε-μενικός μαρξισμός ανοίγει τον δρό-μο για να ανθίσουν χίλια δυό λου-λούδια.

Μία καταληξη είναι ο ακαδημαϊ-σμός, ή ανακήρυξη της θεωρητικής πα-ρέμβασης σε αυτόδύναμο πεδίο της τοξικής πάλης, όπου οι διανοούμε-νοι ασχολούνται με την "θεωρητική πρακτική" άπερίσπαστοι από την τύ-ρση των καθημερινών εργατικών άν-ων. Τα πενεπιστήμια της Γαλλίας, της Άγγλίας, της Γερμανίας για ένα διάστημα είχαν γεμίσει από τέ-τοιους "μαρξιστές" που έχοντας ά-φήσει την καθημερινότητα στα χέ-ρια των ρεφορμιστικών κομμάτων προωθούσαν την ακαδημαϊκή καριέρα τους με ήσυχη την συνείδησή τους γιατί προωθούσαν την "επαναστατι-κή θεωρία".

Μία άλλη κατάληξη είναι ο απο-λογισμός. Η "σχετική αυτόνομία" που εισάγει η αλτουσερική διαλεκ-τική μετατρέπεται σε φοβόνο τοξό-τζα για να δικαιολογήσει την όποια όποτε τρέχουσα πολιτική έπιλογή. "Ιδιαίτερα στο χέριο του άριστε-ρου ρεφορμισμού (άριστοτερο έδωκο μουνιουμό) ο αντικειμενικός μαρξ-ισμός εξελίσσεται σε ραβινάτη έκδο-χή του παλιού υποκόλπου "μαρξί-σμού" του σόλ "κύρια πλευρά είναι η θετική" ή "αυτή η αντίφαση εί-ναι δευτερεύουσα" και πάλι λέγον-τας.

Βέβαια, και στην περίπτωση του αντικειμενικού μαρξισμού δεν πρέ-πει να (σοπεδώνουμε όλες τις σπιν-μές της εξέλιξής του. Η δουλειά του Πουλιτσά την περίοδο του Μάη ξεκαρρίζει έντονα από τα μεταγενέ-στερα κείμενά του. Για παράδειγμα, το "Θασιουός και Δικτατορία" εί-ναι άσυνκριτα άνώτερο από την "Κρί-ση των δικτατοριών" ή ακόμα και από την ελληνική έκδοση του "Θασι-σμός και Δικτατορία", όπου ο συγγ-ραφέας αποκηρύσσει τα κεφάλαια που άναφέρονται στην ΕΣΣΔ σαν "κόμ-μα σχηματικό". Η άπόδοση άνάμεσα στην άριστη έμψυχωση του Πουλιτσά στο προσκήνιο (σε μία περίοδο όπου το ζήτημα της μαρξιστικής άνάλυσης του κράτους ένατέμναι έντονα κά-τω από την πίεση της έμπρακτης κρ-τικής του ρεφορμισμού από το έξο-πασμα του Μάη) και στόν κατοπινό θλιβερό απολογισμό της εύκομ-μουνιστικής τακτικής είναι πραγμα-τικά μεγάλη. Παρόλα αυτά, τό νήμα εί-ναι κοινό και ξεκινάει από την α-τονόμηση του "αντικειμενικού" μαρ-ξισμού από την εργατική τάξη.

Κλείνοντας αυτή την σύντομη ά-ναφορά άπομένει να θυμίσουμε στους θιασώτες του "αντικειμενικού" μαρ-ξισμού (άλλά και στους υποστηριχ-τές του αντίποδα αυτής της διχοτό-μησης, δηλαδή του "υποκειμενικού" μαρξισμού) την σύνδεση της αντικε-μενικότητας και της υποκειμενικό-τητας με την πράξη της εργατικής τά-ξης, όπως την πρόβλεψε ο Χέγκελ στο τετράδιο της φυλακής, στην κρι-τική του για την έκλαύκευμένη μαρ-ξιστική κοινωνιολογία του Μπουχά-ριν.

"Αντικειμενικό σημαίνει πάντοτε "ανθρώπινο αντικειμενικό", πράγμα που μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίσ-τοιχεί άκριβώς στο "ιστορικά υπο-κειμενικό" με άλλα λόγια, αντικε-μενικό πάλι να πεί "καθολικό υπο-κειμενικό". Ο άνθρωπος αποκτά αν-τικειμενική γνωση στο βαθμό που η γνώση είναι πραγματική για όλο τό ανθρώπινο είδος (ιστορικά ένοποιο-μένο σε ένα μοναδικό ένναιο πολι-τιστικό σύστημα. Αυτή η διαδικασία ιστορικής ένοποίησης, όμως, προχωρά ει μέσα από την εξέλιξη των έσω-τερικών αντιφάσεων που κατακερμα-τίζουν την ανθρώπινη κοινωνία..."

ΣΤΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΟΠΟΡΙΑ * Εφημερίδα της Ο.Σ.Ε. *
Υπεύθυνος: Μαρία Ετύλλου * Μενάνδρου 50 * Ομόνοια
Αθήνα 101 * Τηλέφωνο: 524 1001
Έκδοση: Οφσεν: Α. Θωμάς, Η. Άρχοντας * ΤΥΠΟ 35
Βαλτετσίου 35 * Εξάρχεια * Τηλέφωνο: 361 3914
Κυκλοφορεί στα κεντρικά περίπτερα

Βιβλιοπωλεία

Αθήνα
Αϊνός
Ελευθέριος Τύπος
Ιστορικές Έκδόσεις
Κοινωνία
Λέσχη του βιβλίου
Μήνυμα
Όπερα
Παρατηρητής
Πλέθρον
Ρήματα
Προσπεριό
Αυτογραφία
Χυδρί

ΡΕΘΥΜΝΟ
Τεκμηρίο

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Ποίσημα
Κιβωτός
Σαχαροπούλας
Μποστανογλου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Θυμέλη
Ιστορικές Έκδόσεις
Μπαμπουνάκης
Τυπος-Πρεσε

ΤΡΙΚΑΛΑ

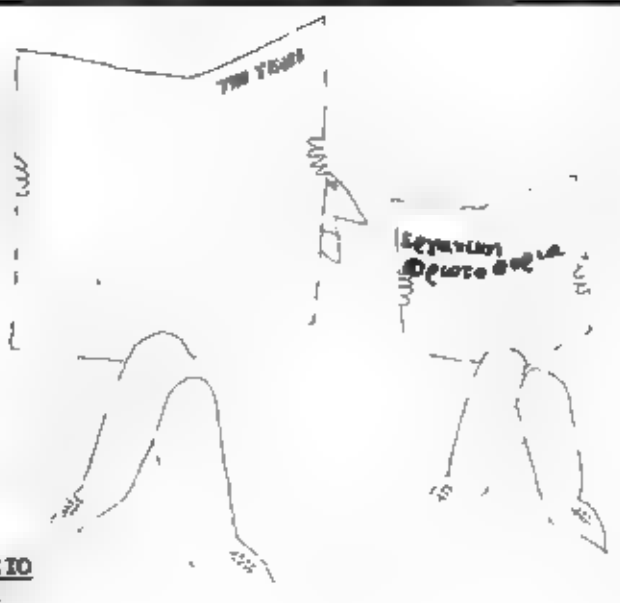
Β. Κόπανος

ΚΕΡΚΥΡΑ

Τυφλοπόντικας

ΠΡΑΚΕΣΙΟ

Πραξίς

Κ.ΛΗΜΠΝΕΧΤ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ και αντιμilitarismus

Τό βιβλίο αυτό δ Κ.Λήμπνεχτ τό γράφει τό 1907. Παρ'όλα'αυτά όμως έ-
ξακολουθεί νά μένει κατά τό μέγα-
λο μέρος του σύγχρονο καί μάλιστα
διαχρονικό. "Αν καί ο μιλταρισμός
-στρατοκρατία - στρατός έχουν άλ-
λάξει κατά καιρούς μορφή,στέν ού-
σία τους εξακολουθούν νά παραμέ-
νουν ο μπαμπούλας καί τό πιό σί-
γουρο φρένο στά ξεσηκώματα καί
στις επαναστάσεις του εργατικού
κινήματος καί ή μόνιμη απειλή γιά
πόλεμο.

"Η φύση του καπιταλιστικού μι-
λταρισμού είναι καθαρά ταξική.Εί-
ναι γνήσιο τέκνο της αστικής τάξης
μέ καθαρό σκοπό τήν διαμόρφωση τών
κερδών της καί φυσικά της κυριαρ-
χίας της πάνω στην εργατική τάξη
όλου του κόσμου.

"Ο μιλταρισμός κατά τόν Λήμπ-
νεχτ είναι "ένα φαινόμενο ριζωμέ-
νο βαθιά στή δομή τών διαλεγμένων
ταξικά κοινωνιών" καί μέ τήν εκπα-
ρση του,της στρατιωτικής δράσης
αποτελεί "τήν πιό συμπτυκνυμένη μο-
φή πολιτικής δράσης"

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΙΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ

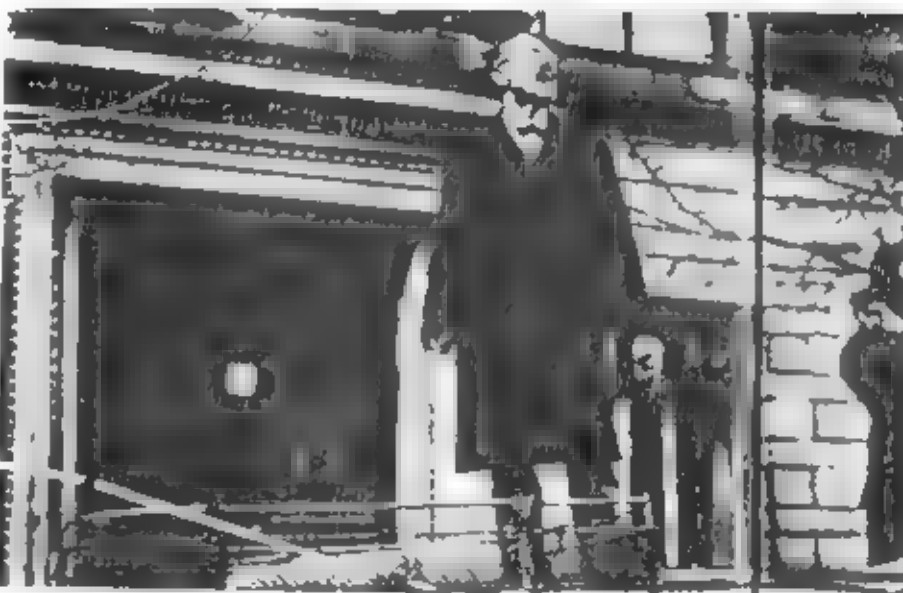
Ο Λήμπνεχτ χωρίζοντας τό
κεφάλαιο "μilitarismus" στά βιβλίο
του σέ δύο βασικές ένότητες έξωτε-
ρικός - έσωτερικός μιλταρισμός,
προσπαθεί νά κάνει τά ξεκάθαρα
ζέι ότι είναι αί δύο μορφές κάτω
απ'τίς όποιες εμφανίζεται ο μιλ-
ταρισμός στή καπιταλιστική κοινω-
νία.

"Οτι είναι τό προσώπητα μέ τό
όποιο κάθε φορά εμφανίζεται μπροσ-
τά στην εργατική τάξη καί ότι σέ
καμία περίπτωση δέ'μπορεί νά δια-
χωριστούν στό περιεχόμενό καί τούς
γενικούς στόχους τους. "Ο έξωτερι-
κός μιλταρισμός πού εκφράζεται
σάν πόλεμος μέ τό στρατό κάποιας
άλλης χώρας μέ τό γνωστό αποτέλεσμα
άλλα του,φοράει τή μάσκα τού "έθ-
νικού χρέους, τών ιδεολογικών φυλής
της διαμόρφωσης της άκαιροδότηας
της χώρας απ'τόν έχθρό Κ.Λ.Π."

Προκειμένου νά κερδίσει γιά τό
κανόνα του τό κρεας καί τή ζωή
τών εργατών,δέ διατάζει νά παρου-
σιασεται έθνικός καί υπερταξικός.
"Εχθρός τού έθνους τότε,γίνεται ο
κακός,καί πάντα αυτός,έπιθετικός
ένανς στρατός,έναν έθνος,έναν προ-
λατοκρατο. "Ο πόλεμος ποτέ δέ γίνε-
ται ένάντια στην ξένη αστική τάξη
καί τό συμφέροντά της γιατί όπως
είπαμε,σέ περίπτωση πολέμου οί τά-
ξεις "καταρτώνονται". "Ο έχθρος εί-
ναι τότε ή Τουρκία (π.χ.) γενικά
καί ο "έξωτος,άμόρφωτος,καί μέ έ-
πεκτατικές τάσεις λαός της". "Η "ά-
γνη περισσότερά" ντόπια αστική τά-
ξη καλεί τήν εργατική τάξη νά δώ-
σει τό αίμα της καί τήν ζωή της
"υπό βωμών καί έστιών" δοχετο άν
οί βωμοί καί οί έστίες δέν τής ά-
νήκουν.Γιά τό προλεταριάτο άνήκει
ο "ήρωικός" θάνατος καί τό παρό-
σημα άνδρείος. "Ο κερδοζόμενος πάν-
τα είναι ο καπιταλισμός,ένώ ή ερ-
γατική τάξη κατοικιλάει στή δυστυ-
χία,χάνοντας όσα είχε κερδίσει μέ
τούς άγώνες της στόν καρό της εί-
ρήνης.

Δυστυχώς ή εργατική τάξη στό
περισσότερο μέχρι στιγμής παραδεί-
γμα πολέμων,έχει τουμπάρει κάτω
από τήν άσφυκτική πίεση καί προσπά-
γανδα του μιλταρισμού καί τών πα-
ράντων του μέ αποτέλεσμα τά έκτα-
μύρια νεκρών τών πολέμων καί τό έ-
κατομύρια τών άκρωτηριασμένων "ή
ρώων τού έθνους".

"Ο μιλταρισμός τίς περισσό-
τερες φορές δρώντας σάν ένσηλη ά-
στυνομία,βγάζει τήν μάσκα του "ύ-
περταξικού προστάτη του λαού"καί
φανερώει τό πραγματικό του πρόσω-
πο στην εργατική τάξη,στίς περιπτώ-
σεις κινδύνου από τόν έσωτερικό
έχθρό.

τάσεις κινδύνου από τόν έσωτερικό
έχθρό.

"Ο έσωτερικός έχθρος είναι ή
δια ή εργατική τάξη,μέ τίς κινητο-
ποιήσεις της γιά μιό καλύτερη καί
άνθρώπινη ζωή,μέ τούς άγώνες της
γιά τό μεροκάματο,μέ τίς άπεριεί-
τες επαναστάσεις καί τά ξεσηκώμα-
τα της. "Ο μηχανισμός πού προσπαθεί
νά τήν καταστείλει είναι ο μιλτα-
ρισμός μέ τό στρατό του,τήν άστυ-
νομία του,τά δικαστήρια του,συνε-
πικουρούμενος από τή εκκλησία πού
παζί μέ τόν μιλταρισμό αποτελούν
τόν πιό ανεπτυγμένο μακιοβελισ-
μό στην παγκόσμια ιστορία καί τόν
πιό μακιοβελικό απ'όλους τούς μα-
κιοβελισμούς του καπιταλισμού".

Τό σπασίμο τών άπεριών απ'τό
στρατό,οί νεκροί έξεγερμένοι εργα-
τες,άνδρες καί φοιτητές,μέ πρόσ-
φατο παρόδειγμα στή χώρα μας τού
Πολυτεχνείου,είναι οί συνέπειες
της καταστολής πού άσκει ο μιλτα-
ρισμός άπέναντι στόν έσωτερικό έχ-
θρό της αστικής τάξης,τό εργατικό
κίνημα.

"Αρα ο έσωτερικός καί έξωτερι-
κός μιλταρισμός είναι οί δύο ό-
ψεις τού ίδιου νομίσματος.

"Ο μιλταρισμός,γιά νά πετύ-
χει τούς στόχους του,πρέπει νά με-
τατρέψει τόν στρατό σ'έναν πειθήνιο
ευλόγιστο καί άποτελεσματικό όργα-
νο.Πρέπει νά τόν άνεβάσει στό ύψη-
λοτερο δυνατό επίπεδο από πλευράς
στρατιωτικής τεχνικής.

"Ο εκανυχρονισμός λοιπόν του
στρατού,μέ τό σύγχρονο όπλα,τήν
συγχρονη εκπαίδευση τών φαντάρων
καί μέ τίς πολεμικές βιομηχανίες
είναι τό όνειρο καί οί προσδοκίες
κάθε αστικής τάξης. "Όσο πιό σύγχ-
ρονα καί άποτελεσματικά όπλα χρη-
σιμοποιεί ένας στρατός,τόσο πιό
σίγουρη θεωρεί τή θέση της ή αστι-
κή τάξη,όσο πιό πειθορημένος καί
πειθήνιος γίνεται ο φαντάρος,τόσο
πιό εύκολα μπορεί ο μιλταρισμός
νά επιβάλλεται πάνω στό εργατικό
κίνημα καί στους λαούς.

Πάλη λοιπόν γιά καλύτερη ζωή
τών φαντάρων,γιά μείωση της θητεί-
ας,γιά συνδικαλισμό στό στρατό,γιά
ή τήν μη χρησιμοποίηση του στρατού
σάν άπεργοπόηση,γιά σταμάτημα τών
στρατιωτικών πιστώσεων,ένάντια στό
πόλεμο καί τούς πυρηνικούς έξοπλι-
σμούς,είναι μιό πάλη πού στρέφεται
ένάντια στό μιλταρισμό καί τόν
καπιταλισμό πού τόν συντηρεί,είναι
άγώνας γιά τό βγάλισμα τών δοντιών
του μιλταριστικού τέρας,ώστε
νά γίνει άκίνδυνος νά μή μπορεί
νά χτυπήσει.Είναι κομμάτι της πά-
λης του εργατικού κινήματος γιά

τήν σοσιαλιστική επανάσταση.

ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ

"Όποιος έχει τούς νέους έχει
καί τό στρατό."

Γιά τόν Λήμπνεχτ,ή νεολαία εί-
ναι αυτή πού φέρνει κόρια τά βάρα-
τα του μιλταρισμού.Αυτή αποτελεί τό
σημαντικότερο κομμάτι του έσωτερι-
κού έχθρου.

"Από τά θρανία ποτίζουνται οί
νέοι μέ τό ιδανικό της φυλής,μέ
τούς προσηνείς έχθρους του έθ-
νους,μέ τό κρέος του ανθρώπου πού
τήν πατρίδα,μέ τήν ούτοθυσία πού
τήν σημαία καί τόσα άλλα κούφια
πράγματα.

Οί νέοι είναι αυτοί πού απ'τά
19 χρόνια τους γνωρίζουν τήν φι-
κη του στρατού καί τού πολέμου.
Αυτοί είναι πού θα χτυπηθούν άργό-
τερα στό εργοστάσιο καί στό χωρά-
φι απ'τό στρατό καί τήν άστυνομία.
Αυτοί είναι πού πρέπει πρώτοι νά
άντιμωχονται τό μιλταρισμό σ'ά-
λλες του τίς εκφράσεις καί μορφές.
Τό νεολογιστικό καί τό φοιτητικό
κίνημα μαζί μέ τό εργατικό κίνημα
είναι οί κυριότεροι εκφραστές του
αντιμιλταριστικού πνεύματος.

Η μόνη διέξοδος γιά νά ξεφύ-
γει ή κοινωνία από τά νύχια του μι-
λταρισμού είναι ο άγώνας γιά κίνη-
μα μαζί μέ τούς έξω απ'τόν στρα-
τό. "Ο μιλταρισμός,τή μόνη "δύ-
εξοδ" πού δίνει στους φαντάρους
είναι ή αυτοκτονία. "Δέν πρέπει,λέ-
νε οί στρατοκράτες,νά τού άνοήμα
στε τού στρατιώτη τήν δυνατότητα
νά αυτοκτονήσει". "Ο μιλταρισμός
θέλει νά δημιουργήσει "άντρες" γιά
τόν πόλεμο ένάντια στόν έξωτερι-
κό έχθρό καί σκλάβους μηχανές ένά-
ντια στόν έσωτερικό έχθρό. "Ο αντι-
μιλταρισμός,τόν αντιμάχεται καί
στό δύο επίπεδα.Μείωση της θητείας
καλύτερη ζωή στους στρατιώτες καί
συνδικαλισμός στους φαντάρους γιά
νά σταματήσει ή καταπίεση τών δύο
καί πλέον χρόνων,γιά νά πώσει ή
ρομποτοποίηση του φαντάρου,γιά νά
έχει τή δυνατότητα νά άρνεϊται τή
διαταγή του κάθε τρελλού στρατο-
κράτη,ώστε νά κοπούν τά πόδια καί
τά χέρια του μιλταρισμού.Σταμάτη-
μα τών έξοπλισμών,όχι στους πολέ-
μους καί σβήσιμο του μιλταριστι-
κού πνεύματος γιά νά ξεριζωθεί καί
τό κεφάλι του στρατοκρατικού μηχανι-
σμού.

ΟΙ ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΑΧΤΙΚΕΣ

Σέ αντίθεση μέ τήν επαναστατι-
κή ταχτική (σοσιαλδημοκρατική της

εποχής του Λήμπνεχτ),έκφραζόντου-
σαν καί τότε στί αντιμilitarιστι-
κό κίνημα καί οί ταχτικές τών άνα-
ρχικών καί τών ρεφορμιστών.

Οί άναρχικές μέθοδοι εφαρμογής
του αντιμilitarισμού είχαν(καί έ-
χουν) άτομικιστικό χαρακτήρα.

Δίνουν μεγάλη έμφαση στην άτο-
μική άδραση της στρατιωτικής ύπη-
ρεσίας,στην άτομική άδραση κατοφυ-
γής στό όπλα καί στην άτομική δια-
μορφή.

"Περιοριζόμενοι σέ έπιφανειακά
φαινόμενα,προσπαθούν οί άναρχικοί
νά ρίξουν τόν μιλταρισμό από τήν
σέλα επικολούμενοι,μέ άέρα κοπανι-
στό,τήν άτομική άποφασιστικότητα".

"Δουλεύουν πάνω απ'όλα μέ ήθι-
κό ένθουσιασμό, μέ κακά έρεθίσμα-
τα,μέ άνθρωπιστικά έπιχειρήματα,
μέ έπιχειρήματα περί δικαιοσύνης
-κοντολογίς μ'όλα τά είδη τών εκ-
κλήσεων πού τήν θέλουν πού'άγνοα
τόν ταξικό χαρακτήρα του αντιμili-
ταρισμού..."

Τήν στρατιωτική άπεργία,όηλ.
τήν άδραση τών στρατιωτών νά στρέ-
φουν τά όπλα τους ένάντια στους
ταξικούς
τους συντρόφους,οί άναρχικοί τήν
έχουν άναγάγει στό ύπερτατο άγα-
θό.Περιμένουν νά τούς πέσει από
τόν ούρανό,διωθέντες βάβαια κα-
λή θέληση καί ένεργητικότητα,χωρίς
όμως νά κάνουν τό παραμικρό βήμα
προς αυτή τήν κατεύθυνση.

"Ο (σοσιαλδημοκρατικός) επανα-
στατικός μιλταρισμός βασίζεται
στην πάλη τών τάξεων,σέ σχέση μέ
τήν προώθηση ενός αντιμilitarιστι-
κού κινήματος,καί επομένως "άπεύ-
θυνεται άποκλειστικά στίς τάξεις
έκείνες,πού,στόν άγώνα αυτό,είναι
άναγκαστικά έχθρικές προς τόν μι-
λταρισμό - άν καί,φυσικά,καίρεται
πού βλέπει τμήματα της αστικής τά-
ξης νά ακολουθούν τήν ίδια κατεύ-
θυνση,βοηθώντας στην άποσύνθεση
του καπιταλισμού.Μορφώνει μέ σκο-
πό νά πείσει,τό θέμα όμως πού δι-
δάσκει δέν είναι τών κατηγοριών
προσπατών,τών κοινωνικών θέσεων
τών ήθικολογικών άποφνεγμάτων περί
έλευθερίας καί δι-
καισύνης,άλλά
έκείνω της πάλης τών τάξεων καί
τών συμφερόντων του προλεταριάτου
σ'αυτή τήν πάλη,του ρόλου του μι-
λταρισμού στόν ταξικό'άγώνα καί
του ρόλου πού παίζει,καί πρέπει
νά παίζει,στόν ίδιο τόν άγώνα το
προλεταριάτο...Φυσικά,καί ή Σοσια-
λδημοκρατία χρησιμοποιεί,σέ βαθμό
πού νά ικανοποιεί τόν καθένα,έπι-
χειρήματα ήθικολογικά -τό άλλο
πώρος της κατηγορητικής προσηγορίας
καί τών βασικών ανθρώπινων δικαιω-
μάτων,τίς άμορφες άλλά άνεπαρμόσ-
τες άρχές πού διακηρύσσει ή αστι-
κή τάξη από τήν άρχή της ύπαρξης
της καί άόμα άποσκευτικές καί έ-
διαίτερα χριστιανικές ιδέες καί ά-
ντιλήψεις. "Όλα αυτά όμως παίζουν
δευτερεύοντα ρόλο.Χρησιμοποιούν γιά
νά μάς διευκολύνουν ν'άνοίξουμε
τά μάτια τών άδικοφύμιστων εργατών
έτσι ώστε νά είσχωρήσει στό μυαλό
τους τό φώς της ταξικής συνείδησης
Χρησιμοποιούν επίσης γιά νά ξεσηκώ-
νουν τόν ένθουσιασμό τήν ώρα της
δράσης."

Σέ σχέση μέ τίς άτομικές προ-
βες ή επαναστατική ταχτική παρα-
δέχεται ότι "μπορεί νά αποτελούν
σύμβολα καί συμπτώματα τών μαζικών
κινήσεων,είναι όμως μόνο σύμβολα
καί συμπτώματα. "Αλλά καί σύμβολα
μπορεί νά είναι μόνο όταν ή έντα-
ση φτάσει στό πιό κρίσιμο σημείο
της...Νά όδηγήσει σέ μιό σταδιακή
όργανική καί ήθική άποσύνθεση τό
στρατιωτικό πνεύμα - αυτός είναι
ο σκοπός γιά τόν όποιο ή Σοσιαλδη-
μοκρατία μάχεται τόν μιλταρισμό.
"Οι όποιοι όπλα,έξυμνηται αυτό
τό σκοπό ή παίζει δευτερεύοντα ρό-
λο.Σ'ότι άφορά τήν στρατιωτική ά-
περγία,ή Σοσιαλδημοκρατία "θεωρεί

Συνεχεια σελ. 18

50 ΦΥΛΛΑ Εργατική πρωτοπορία

Η "Εργατική Πρωτοπορία" ξεκίνησε την 1η Μάη του '77. Η κεντρική ιδέα που καθόρισε την πορεία της σαν έντυπο ήταν η αντίληψη της Ο.Σ.Ε. για την ανασύνταξη του κινήματος και μέσα σ' αυτή την συγκρότηση της επαναστατικής άριστερας, μιας πολιτικής δύναμης ικανής να συνενώνει να προσανατολίζει, να ποτιετικοποιεί τους αγώνες. Μια αντίληψη που άντιμετωπίζει την "συγκρότηση" σαν διπλή διαδικασία: μια διαδικασία κοινωνική, όπου μέσα από τις αντιφάσεις, τα αδιέξοδα την κρίση του καπιταλισμού εμφανίζονται στους κοινωνικούς χώρους πρωτοπόρα κομμάτια αγωνιστών ξεπερνώντας συγκριτικά μέσα στους αγώνες τους τον έλεγχο των ρεφορμιστών. Μια διαδικασία πολιτική, όπου μέσα απ' τη συσύγκριση ανάλυση και επεξεργασία των εμπειριών αυτών των κομματιών επιδιώκεται η συνολικοποίηση των απόψεων, η ένοποιήση και μετεξέλιξη των συγκεκριμένων πρακτικών σε μόνιμη και μακροπρόθεσμη επαναστατική δράση. Μέσα σ' αυτή τη διαδικασία ο ρόλος των ήδη συγκροτημένων ομάδων των αγωνιστών Ε.Α., είναι ρόλος συμβολής στην επιτάχυνση αυτών των ρυθμών και όχι υποκατάστασή τους, είτε με την υποκειμενική ανακήρυξη απομονωμένων ομάδων διανοούμενων σε κόμματα και ήμεσία της εργατικής τάξης, είτε με την ιδεολογική και πρακτική απογοήτωση από το έπιπεδο αγώνων του κινήματος.

Η αυτή την αντίληψη ο τύπος της πολιτικής δράσης της οργάνωσης και ενός εντύπου, είναι κάθε φορά συγκεκριμένος, καθορίζεται από τα χαρακτηριστικά της περιόδου. Οι βασικές επιλογές που παραμένουν είναι η άποψη στις αγωνιστικές πρωτοβουλίες των χώρων, η προσπάθεια παρέμβασης στα ζητήματα που αναδύονται, το συγκεκριμένο επίπεδο ανάπτυξης τους. Η αυτή την έννοια, ξαναδιαβάζοντας σήμερα τα 50 φύλλα της εργατικής Πρωτοπορίας, μπορούμε να διακρίνουμε τρεις περιόδους:

ΣΤΟΝ ΑΠΟΧΩΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ 75-77

Στις μεταπολιτευτικές συνθήκες όκεντρικός χώρος όπου ο πολιτικός

κλυδωνισμός της μεταπολίτευσης μπορούσε να ξεπεραστεί σε μια κατεύθυνση αντικαπιταλιστικής πάλης ήταν το εργατικό κίνημα. Και πράγματι για μια ολόκληρη περίοδο η εργατική τάξη υπαίνεε σε κίνηση. Χιλιάδες άπεργοι σ' όλες τις βασικές επιχειρήσεις της χώρας, πολλές φορές αυθόρμητα, άλλοτε κάτω από την ήμεσία του ΚΚΕ, σε πολλές περιπτώσεις όμως και σε σύγκρουση με τους συνδικαλιστές της ρεφορμιστικής άριστερας. Αιτήματα σκεπασμένα για μια δεκαετία έρχονται στην επιφάνεια και πολλές φορές κατακτιώνται: Αδιέξοδα, άδρες δουλειές συνθήκες εργασίας, δικαίωμα όργανωσης. Μορφές πάλης που ξεφεύγουν από πολιτικά πλαίσια της κοινοβουλευτικής λογοκρισίας της περιόδου νομιμοποιούνται. Κατάληψη, αλλοίωση περιουσία της άπεργίας, συγκρούσεις με άπεργοσπάστες και άστυνομία και θημερινές διαδηλώσεις άπεργών από κέντρο της Αθήνας. Η ένοπιση μεσα στα εργοστάσια ενός στρώματος μαχητών εργατών που προσπαθούν να μετατρέψουν την έναλλαγή χούντα - Καραμανλής σε πραγματικές κατκτήσεις της εργατικής τάξης, γίνεται κεντρικό πολιτικό ζήτημα. Η άπάντηση των καπιταλιστών οργάνωνεται με την κατάληψη της γραμμής "κομμάτι άπεργία να μη νικήσει" σαν στόχο κάθε ξεχωριστού εργοδότη, τη ένοπιση του 3239, και κύρια την ένοπιση του 330. Το ΚΚΕ άποδέχεται το να άρκεστεί στο γραφειοκρατικό έλεγχο των κλαδικών κύρια σωματείων και την μερική άναγνώριση αυτής της αντιπροσωπευτικότητας του από το κράτος. Οι πρωτοπόροι ένοπτες μπαίνουν στην πράξη της καταστολής από την μία, και του ξεπουλήματος των αγώνων από την άλλη, ουσία της συνδικαλιστικής ήμεσίας της άποχής, απή την άγλη.

Αυτή η εξέλιξη στο εργατικό κίνημα είναι το κέντρο του περιεχομένου των πρώτων φύλλων της Ε.Π.: Η άνάδειξη των σημαντικών αγώνων της άποχής, η σημασία και η δυνατότητα συμπλοκής. Η συζήτηση για τα αιτήματα και τις μορφές πάλης που χρησιμοποιούν οι άπεργοι. Η άνόδειξη των στοιχείων εργατικής δημοκρατίας που εμφανίζονται μέσα στις κινητοποιήσεις, η προσπάθεια

διατήρησης τους στην καθημερινή λειτουργία των σωματείων. Η άνάληψη

της τακτικής του ΚΚΕ και της σημασίας που έχουν οι συγκρούσεις πολλών άπεργών με τη γραμμή της ΕΣΑΚ. Η συζήτηση για την άνάληψη των εργατικών χώρων, αλλά και έδιαίτερα του πρωτοπόρου κομματιού σε δικά του όργανα που να υποβοηθούν στη παρέμβαση του. Η προσπάθεια ξεπεράσματος του γενικόλογου άντικαπιταλισμού - άντικαπιταλιστικού προσανατολισμού της άποχής, σε προέκταση για την δυνατότητα άνδσης της επαναστατικής άριστερας με τους άγωνιστές του εργατικού χώρου. Η Ε.Π. γίνεται ένα έντυπο που προσπαθεί να συμβάλει σ' αυτή άκριβως τη σύνδεση με άναφορά τις άνάγκες, τους αγώνες, την πολιτικοποίηση των μαχητών εργατών. Μόνη ένα πολύ μικρό κομμάτι της επαναστατικής άριστερας άκολουθεί μια άντιστοιχη τότε τακτική (ΟΠΑ, ΕΕΜ, ΕΛΕΚ). Η πλειοψηφία θεωρεί μια τέτοια δράση άυθόκριτη και άνοπιση. Προσανατολίζεται στην προσπάθεια γενικού τύπου καθοδήγησης του κινήματος: έδρύονται εργατικές παρατάξεις, συγγράφονται προγράμματα (του τύπου 500 φράγκα βασικά), αλλά η έμφαση παραμένει στο ξεκαθάρισμα της σινοσοβιετικής διαμάχης σαν προέκταση για την έδρυση του κόμματος. Έδρύσεις που πραγματοποιούνται σε πολλά άντίτυπα ενώ η κατάσταση γύρω τριγύρω άλλάζει: 3. Η ένα τέτοιο συσχετισμό το άπεργικό κίνημα άπαυρεί μέχρι τότε της '77. Το πρωτοπόρο κομμάτι των εργατών διαλύεται, άρσχωρεί στα κόμματα ή έδιαλύει. Η άγκέντρωση στις διαδικασίες του εργατικού χώρου γίνεται άλο και πιο άολη. Ο "τύπος" του άριστεριστημέ το έντυπο στην πόρτα του εργοστάσιου σπανίζει. Άπό την άντανη πολιτική σχέση της προηγούμενης περιόδου μένει μόνο το "καθήκον", που έκτελείται άλο και πιο άύσκολα.

Πρόκειται για μια σημαντική ήτα. Τις συνέπειες της θύ πληρώσουν έν μέρες οι ρεφορμιστές και κύριο ή πιο άδύνατη επαναστατική άριστερά στην έπόμενη περίοδο.

Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ "ΧΩΡΟΥ"

Η ήττα στο εργατικό κίνημα του '74-78 άποτελεί το κέντρο της άδυναμίας της ρεφορμιστικής άλλά και της επαναστατικής άριστερας να έχουν άυτόνομη γραμμή και παρέμβαση στην περίοδο προέκτασης του άστικου έκουνχρονισμού και της μετάβασης από το κράτος της έδεξιάς στην άλλαγή. Οι άντιστάσεις της νεολαίας και έδιαίτερα των φοιτητών στον έκουνχρονισμό συγκεντρώνουν την έλ στούς νεολαϊστικούς χώρους. Χώρους όπου οι άποχωρήσεις από τα άδύκΚΕ άλλάζουν τους συσχετισμούς δυνάμεων δυνατότητες πρωτοβουλιών που κορυφώνονται με τις κατάληψεις. Ταυτόχρονα η κρίση που ξεσπά στην παλιά επαναστατική άριστερά άδη-νεί στην ένοπιση, τη μαζικοποίηση, τη λειτουργία του "χώρου". Πρόκειται για μια περίοδο άποσύνθεσης ένας ιδεολογικού πλαισίου, πολιτικής άντίληψης, τρόπου όργάνωσης. Αυτό που κρίνεται στις μακρόχροτες διαδικασίες του χώρου είναι η συγκρότηση νέων άντιλήψεων, μορφών παρέμβασης, νέων όμαδοποιήσεων από να συμβάλουν σε μια νέα "έξοδο" στους κοινωνικούς χώρους.

Σ' αυτή την περίοδο ο χαρακτήρας της Εργατικής Πρωτοπορίας μεταβάλλεται. Το κέντρο της άναφοράς γίνεται ο "χώρος", οι μάχες που δίνονται, οι λειτουργίες, οι άνάγκες του για μια ολόκληρη περίοδο, η έλητης Ε.Π. προσπαθεί να συμβάλει στην ένοπιση του χώρου πάνω στις συγκεκριμένες πολιτικές μάχες, τόντρο σανατολισμό του στις στρώσεις της συγκυρίας, αλλά και στο άνοιγμα των συζητήσεων στρατηγικής και ιδεολογικών έπιλογών που άπαβόσκουν καλύτερως τις άνάγκες διασπορο-πολήσεις. Το φοιτητικό κίνημα, άπροσανατολισμός των άσπειράσεων, η διαμόρφωση της τακτικής του. Η ή άλη ένάντια στην τρομοκρατία. Η σημεία, οι δυνατότητες και τα άρα των "νέων κινήματων" των κινήματων κοινωνικής κριτικής. Η κρίση της Ε.Α. και ο άντικαπιταλιστικός προσανατολισμός του "χώρου". Η άνόληση της πολιτικής κατάστασης. Η κριτική στον σταλινισμό και την άυτονομία. Τα στοιχεία διαμόρφωσης

Εργατική πρωτοπορία

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΔΙΔΑΔΗ
ΟΤΙΣ ΑΠΟΛΥΘΕΙΣ Κ'
ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

ΚΙΝΑ: ΤΟ ΔΝΕΙΡΟ
ΠΟΥ ΞΥΝΕ
ΕΦΙΔΕΤΗ

Εργατική πρωτοπορία

ΠΡΟΔΕΛΙΑ
ΑΝΕΡΓΙΑ

Εργατική πρωτοπορία

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΣΣΑΣ

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΟΚ

ΠΟΛΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΤΟΚΑΤΑΧΟΡΗΣΗ 64-3 - ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟ ΚΕ 64
ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΕΡΓΑΤΕΣ 64-9 - ΓΕΡΕΙΑ 64-12

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

μιάς νέας κατάστασης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σ' όλη αυτή την περίοδο που διατηρείται μία δημιουργική συζήτηση ή στάση της Ε.Π. έχει δυο κεντρικά χαρακτηριστικά:

Τήν πίεση για "έξωστρέφεια" στη συζήτηση, την προσπάθεια να συνδεθούν τα θέματα που ανοίγουν με τα πραγματικά προβλήματα και τις δυνατότητες παρέμβασης του χώρου.

Τήν προσπάθεια υπεράσπισης μιας "ένότητας του χώρου" απέναντι στις πιέσεις ρεφορμιστών και κυβέρνησης, μαζί με την προσπάθεια ξεκαθαρίσματος των ιδεολογικών και πολιτικών χαρακτηριστικών "τάσεων" που συγχέονταν μέσα στον χώρο, σαν όρα για το παρόν προχώρημα.

Η περίοδος ανάπτυξης του "χώρου" που άνοιξε με τις καταλήψεις κλείνει, μπροστά στην επερχόμενη νίκη του ΠΑΣΟΚ. Ο "χώρος" δεν έφτασε ποτέ σε επίπεδο συγκρότησης που να του επιτρέπει να αντιμετωπίσει έντονα την αλλαγή. Η κρίση άποψης γίνεται φανερά μετά τις 16 Νοέμβρη.

ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Στην περίοδο της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ οι δυσκολίες στήριξης ενός επαναστατικού έντυπου κολλοπολιού ζονται. Σε μία τέτοια προσπάθεια συμπυκνώνονται όλες οι αδυναμίες, οι αντιφάσεις, τα αδιέξοδα της πολιτικής παρέμβασης του "χώρου" σε συνθήκες σαν αυτές που πρόκυψαν από τις εκλογές του 'Οκτώβρη.

Η διαχείριση της κρίσης του ΠΑΣΟΚ στηρίζεται σ' ένα κεντρικό χαρακτηριστικό: στην προσπάθεια διατήρησης, γύρω από ένα πρόγραμμα κοπιταλιστικής ανάπτυξης, μιας πλατυσίας συμμαχίας κοπιταλιστών, μεσοτρωμάτων, τημάτων των αγροτών και της εργατικής τάξης. Χαρακτηριστικό που "απλώνει" τα θέματα αντιπαράθεσης κινήματος-έξοδου, σ' όλα τα επίπεδα: σχέσεις των οργανώσεων των μαζών με το κράτος, κοινωνικοποιήσεις και συμμετοχή των εργαζομένων στην κοπιταλιστική προσπάθεια ανόρθωσης της οικονομίας, στάση του κινήματος απέναντι στην "εθνική προσπάθεια" αναδιαπραγμάτευσης των σχέσεων με τον υπερκόσμο.

μύ κλπ. Χαρακτηριστικό όμως που του τόχρον "συγκεντρώνει" όλες τις κοινωνικές συγκρούσεις σ' ένα σημείο: θέση του καθενός της αλλαγής, βαζοντας μπροστά σε κάθε κίνητοποίηση την πίεση της συνολικής αποδοχής ή άρνησης του "σοσιαλισμού" του ΠΑΣΟΚ.

Αυτό το χαρακτηριστικό της περιόδου πολιτικοποιεί σε βάθος κάθε σύγκρουση, αναδεικνύει την άναγκαιότητα συνολικής άποψης για τον σοσιαλισμό, "προγράμματος" για την επανάσταση, σαν τη μοναδική βάση στήριξης μιας από τα άριστερα αντιπαράθεσης στο ΠΑΣΟΚ. Άποψης και προγράμματος που δεν υπάρχει πουθενά συγκροτημένο, και που μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από τη διαδικασία ενεργοποίησης των κοινωνικών δυνάμεων που θα μπορούσαν να το υλοποιήσουν. Έτσι σήμερα μέσα στο εργατικό κίνημα δίπλα στις ήδη τεράστιες δυσκολίες στήριξης των συγκεκριμένων συγκρούσεων, ανοίγει μία διαδικασία όπου σημείο προς σημείο ξεσφάκεται στην επικαιρότητα η ιστορική προσπάθεια της εργατικής τάξης, διαδικασία όπου συνυπάρχουν οι δυσκολίες και οι δυνατότητες της περιόδου: Οι δυσκολίες κρατήματος κάποιων μετώπων κάτω από το βάρος της κρίσης και της αλλαγής με τις δυνατότητες μιας άρνης και μιας βασανιστικής διαμόρφωσης μιας βαθύτερης και πιο ουσιαστικής πολιτικοποίησης ενός κομματος.

Τοιού του κινήματος. Αύτη η διαπίστωση σκιαγραφεί και το πλαίσιο μέσα στο οποίο έχει να μεταρρυθμίσει ή προπορά ή η εριστική εξαφάνισή του "χώρου".

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο η πλειοψηφία των αγωνιστών του χώρου βρίσκεται σε άκνησία και διατηρεί την στάση άναμνης που ακολουθούσε τις εκλογές του 'Οκτώβρη. Μία στάση που οφείλεται στα πολιτικά προβλήματα που έχουν αναπτυχθεί, όμως ταυτόχρονα μία στάση που η διαίωσή της μελών μέσα με την μέρα τις δυνατότητες άναμης. Μέσα στο σύνολο των προβλημάτων διακρίνονται κάποιες "κατηγορίες" που κατά τη γνώμη μας είναι κεντρικές: Μία υπερπροσαρμογή της εμπειρίας, ο έντοπος των αίων.

της κρίσης της Ε.Α. Ο γενικός ιδεολογικός προσανατολισμός, η επιλογή του τύπου πολιτικής δράσης μέσα στο φάσμα απ' τον σταλινισμό ως την αυτονομία. Μία κεντρική έκτιμηση για το ΠΑΣΟΚ και το καθεστώς της αλλαγής. Η συγκεκριμενοποίηση αυτών των αντιλήψεων σε μία στοιχειώδη τακτική για την περίοδο.

Σ' αυτά τα ζητήματα προσπαθούμε να συγκεντρώσουμε την όλη της "Εργατικής Πρωτοπορίας" στα φύλλα που εκδόθηκαν στα δυο χρόνια του ΠΑΣΟΚ.

1. Στην προσπάθεια να προσανατολιστεί η συζήτηση για την κρίση της Ε.Α. στο συγκεκριμένο τύπο της ιδεολογικής και πολιτικής συγκροτήσης των οργανώσεων της παλαιοέλης σχέσεις που διαμόρφωσαν με το μαζικό κίνημα. Στην προσπάθεια να κριτικοποιηθεί ο μαρξισμός-κονσέρβα, ο καθυστερημένος πολιτικός προσανατολισμός, ο πιθηκισμός του λεβινισμού, ενάντια στην ισοπεδωτική και αυθαίρετη κριτική της αυτονομίας ή των πρώτων σημάτων "νεοσοφισμού".

2. Στην προσπάθεια να καταδειχτεί μέσα από τις σημερινές ανάγκες και εμπειρίες του κινήματος η επικαιρότητα και η ζωντάνια του μαρξισμού. Σ' αντιπαράθεση τόσο με την οικειοποίηση μιας "μαρξιστικής γλώσσας" απ' το κράτος, όσο και ενός "άριστερου ρεβιζιονισμού" που αναπτύσσεται εύκολα στις συνθήκες της απομόνωσης και των περιορισμένων συνεπειών των ιδεολογικών επιλογών. Στην υπεράσπιση του προσανατολισμού στο μαζικό κίνημα και την κεντρικότητα του προλεταριάτου ενάντια στις αντιλήψεις υποκατάστασης των μαζών, είτε με την κρατιστική έκδοχή, είτε με τις αντιλήψεις της κεντρικότητας των "νέων κινήματων".

3. Στην προσπάθεια ανάλυσης του καθεστώτος της αλλαγής, του προγράμματος, της τακτικής, των ταξικών συμφερόντων που επιδιώκει το ΠΑΣΟΚ.

4. Στην προσπάθεια συμβολής στη συγκεκριμένη συζήτηση για τον προσανατολισμό της άμεσης παρέμβασης οικονομική πολιτική κοινωνικοποιήσεις, συνδικαλισμός, άναμνη, κίνημα νεολαίας, εθνικό, στρατός κλπ.

Σ' όλο το διάστημα από το 1977 η "Εργατική Πρωτοπορία" διατήρησε δύο χαρακτηριστικά που προσδιόρισαν την έμβλημα την ζωντάνια άκνη και τη συχνότητα της έκδοσής της:

Αποτελέσει έντυπο άποψης. Προσπαθούμε μέσα από τα φύλλα της να προβάλλουμε την άποψη της ΟΣΕ για τις εξελίξεις. Παρόλα που αυτό σήμερα μοιάζει "έκτος πνεύματος εποχής" και μας δυσκολεύει τη ζωή, εξακολουθούμε να πιστεύουμε την άναγκαιότητα τέτοιου είδους έντυπου. Ιδιαίτερα σήμερα που η παρούσα και η συγκεκριμενοποίηση των άποψων που συνυπάρχουν μέσα στον χώρο είναι άρος για το προχώρημα της πολιτικοποίησης και της άναμης του. Η εμφάνιση νέων "τέτοιων" εντύπων, δίπλα στο "έντυπο διαλόγου", επιβεβαιώνει αυτή την άπιμονή. Πιστεύουμε ότι ο διάλογος προχωράει μέσα από έντυπα και άναμνες που έχουν να προβάλλουν απόψεις και όχι μέσα από "όμπρες".

Αποτελέσει έντυπο που άναμνα κλά μια προσπάθεια συλλογική άναμνης στο κίνημα. Έτσι καθορίστηκε από τις άναμνες, τις δυνατότητες, τις προτεραιότητες της προσπάθειας της ΟΣΕ σ' αυτό το διάστημα. Η άπιμονή μας στο να άποτελεσει η Ε.Π. συμπλήρωμα και έκφραση της πολιτικής μας δράσης και όχι άποψας - λειστική μας άναμνη, είχε συνέπειες σ' όλη τα επίπεδα ποιότητας παρουσιάς, έμβλεμης και συχνότητας της Ε.Π. Όμως, ιδιαίτερα σήμερα που εξελίξεις έχουν τόση σημασία, ο ρόλος του άποψα κινήματος παρτηρητεί - σχολαστεί μας μοιάζει, ιδιαίτερα άδιάφορος.

Κεντρικό σημείο της άπειρίας μας, ιδίως των δυο τελευταίων χρόνων, θεωρούμε το έξης: Η προσπάθεια να συνδεθούν οι ιδέες, η πίεση, η άρνη των άγωνιστών του χώρου, με τις άναμνες, τα προβλήματα, τις προοπτικές των νέων άγωνιστών που άναμνα μορφάνει σ' άλλους τόους κοινωνικούς πολιτικούς χώρους ή συγκυρία, άποτελεί την μοναδική διέξοδο στην κρίση της Ε.Α. Πρόκειται για μία προσπάθεια δύσκολη άρνη, ίσως και χωρίς άμεση φανερή άποτελέσματα. Σίγουρα άναμνη κείται για μία προσπάθεια ιδιαίτερα άναμνη άναμνη...

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ
για την
απελευθέρωση
των γυναικών

Εργατική
πρωτοπορία

41 ΕΡΕΜΑ

5 μήνες με τη
νέα κυβέρνηση
"Όλων των
Ελλήνων"

Η ύφεση της αλλαγής σελ. 2   Άναμνη το θέμα άπρωτος σελ. 10-11
Η αλλαγή στη ΓΣΕΕ σελ. 4-5   Πανεπιστήμιο: ένα προηγμένο "πύλο" σελ. 8
Οι άναμνες "έξοδος" σελ. 6-7   ΜΑΓ με την αλλαγή σελ. 9

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ
ΚΡΙΣΗ: ΕΝΑΣ
ΜΥΘΟΣ

ΠΟΥ
ΚΑΛΥΠΤΕΙ
ΤΟΥΣ
ΝΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

ΤΟ ΚΚΕ Η' ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ 627. 8

Συμπεριφέροντας κάποιες πρώτες αντι-μετωπίσεις του τύπου "ή πρωτοβουλία του ΚΚΕ απευθύνεται στους αξιωματικούς "χρειάζεται να ανοίξει μια συζήτηση τόσο γύρω από την ίδια την προ-σέλευση αυτή και τους πολιτικούς της στόχους όσο και γύρω από το πρόβλημα που βάζει στο κίνημα.

Σήμερα η δράση της ΚΚΕ θα σφρα-γιστεί με κάποια μεγαλύτερη κίνηση πέρα από κίνημα των στρατιωτών, καθώς οι πετυ-γελίες για "ανεξαρτησία των συνταξιού-χων" θα προέρχεται πια από μια φορέ-

α που θα μιλάει με το κέντρο της μαζι-κότητας του ΚΚΕ και της "κομμουνιστικής" για θέματα δημοκρατίας στο στρατό.

Όμως ταυτόχρονα δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ΚΚΕ υποχρεώθηκε να προχωρήσει στην ίδρυση της ΚΚΕΑ κάτω από την αντίσταση κίνηση, δηλαδή την απήχηση της δράσης των επιτροπών στρα-τιωτών. Η έλλειψη λόγια οι κινήσεις δεν θα είναι μονόδρομοι. Και το ΚΚΕ ξεκινάει με τον αυτοπεριορισμό ότι δεν βλέ-πει δράση των ίδιων των στρατιωτών με-σα στις μονάδες.

Παράλληλα, οι πρωτοβουλίες της

ΚΚΕΑ θα φέρουν τα ζητήματα του στρατού μέσα σε μαζικούς φορείς, όπου μέχρι τώρα οι "Επιτροπές για το Στρατό" δεν είχαν την δύναμη να τα βάλουν (Εργατικά σωματεία, Αγροτι-κοί σμίλλοι). Αλλά η κίνηση θα ανοί-γει ευκαιρίες και δυνατότητες παρέμ-βασης τόσο σε κρατικά ζητήματα (συμμετοχή στην διαμόρφωση της εθνι-κής πολιτικής των παραρτημάτων οφέ-ρος των φαντάρων) όσο και σε ιδεα-λογικά (π.χ. σε επί-κυβερνητικούς, γιατί όχι συνδικαλιστικές έλευθε-ρίες στους φαντάρους κλπ).

Υπάρχει ήδη το παραδειγμα της κινητοποίησης στην Πάτρα, όπου η παρέμβαση του ΚΚΕ τελικά μείωσε μαζικοποίησης παρά διέλυσε την συ-μπαράσταση στους φαντάρους του ΚΚΕ.

Το πρόβλημα που θα γείρει τε-λικά η κίνηση - μαζοποίηση ή νέες δυνατότητες για το κίνημα με-σα και έξω από τους στρατιώτες θα εξαρτηθεί σε τελική ανάλυση από την ενεργητικότητα και την σωστή τακτική των επιτροπών για το στρα-τό στην έκτακτη περίοδο.

ΛΗΜΝΕΧΤ: μιλιταρισμός και αντιμιλιταρισμός

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ 627. 13

μια τέτοια άμεση, όπως και όποια άλλη, κινητοποίηση των στρα-τιωτών για την υποστήριξη της έπα-νάστασης, σαν μία λογική και ψυχο-λογική αναγκαία συνέπεια της απο-σύνθεσης του μιλιταριστικού πνεύ-ματος. "Η αποσύνθεση αυτή μπορεί να γίνει μόνο παράλληλα και σύμφω-να με ταξικούς όρους και τη μόρφω-ση. Οι ρεφορμιστές κάθε είδους της εποχής του Λήμνεχτ όπως και οι σημερινοί υπερσυντηρητικοί των στρα-τιωτικών πιστώσεων και του αξιόμα-χου του στρατού, τάχα ενάντια σε ε-ξωτερική απειλή και για "αμυντι-κούς πολέμους", δεν θέλουν να κατα-λάβουν την συνολική ταξική φύση του μιλιταρισμού, και την θυμούντα, άσυνείδητα βέβαια, μόνο με μερικές περιπτώσεις επέμβασης του στρατού σε άμεσους και ξεσηκώματα της έρ-γατικής τάξης. Και τότε ακόμα οι ρεφορμιστές αναρωτιούνται γεμάτοι άπορία πώς είναι δυνατόν ο έθνικος μας στρατός να στρέφει τα όπλα του ενάντια στο λαό. Κάτι φταίει... και σίγουρα δε φταίει ο μιλιταρισμός και η μαμά του η αστική τάξη, αλλά όρισμένοι κακοί και αντιδημοκράτες αξιωματικοί όπως αυτοί που έφεραν (π.χ.) την δικτατορία στη χώρα μας. Ο μιλιταρισμός γι' αυτός υπάρχει μόνο στα μυαλά των "ρομαντικών" άρτιστεριών.

Πέρα από τις γενικές θέσεις και προπαγάνδα ενάντια στο μιλιτα-ρισμό γενικά υπάρχει και η ανάγκη της ειδικής αντιμιλιταριστικής προπαγάνδας στους νέους στα σχολεί-α, στα πανεπιστήμια, στους νεοσύλλε-κτους και τους φαντάρους, στις γυ-ναίκες, στους εργάτες, και τα εργα-τικά σωματεία. Ο Κ. Λήμνεχτ πα-ρατηρεί ότι στη Γερμανία "δεν έ-χει επιτευχθεί μέχρι στιγμής οδόν αντιμιλιταριστικό άγώνα έχει επι-τευχθεί γενική προπαγάνδα που α-σκεύεται στο εργατικό κίνημα". Η αν-τιμιλιταριστική προπαγάνδα λέει, πρέπει να βελτιωθεί πολύ γρήγορα και δραστήρια. "Δεν επιτρέπεται να μην έχει γίνει καμιά δουλειά για τους νεοσύλλεκτους. Να μην υπάρχει πληροφόρηση για την κακομεταχείρι-ση των στρατιωτών, για τις αυθαί-ρετες της στρατιωτικής δικαιοσύ-νης, για τις αυτοκτονίες των στρα-τιωτών... μαζί μ' έναν απολογισμό της χρησιμοποίησης στρατιωτών για το σπάσιμο άμεσων, των επεμβάσεων του στρατού και των ενόπλων δυν-αμειών δυνάμεων στις άμεσες, των θυμάτων αυτών των ενεργειών, του συστήματος του στρατιωτικού υπο-κοτάξ, των στρατιωτικών επεμβάσεων στην πολιτική, της χρησιμοποίησης των στρατιωτικών λεσχών στο κοινο-νικό και πολιτικό άγώνα, και των

παρόμοιων αυθαιρεσιών του μιλιτα-ρισμού σε άλλες χώρες, ιδιαίτερα στην οικονομική και πολιτική μάχη".

Οι ιδιαίτερες συνθήκες που άνα-φέραμε πιο πάνω και που επικρατούν σε αυτό τότε γερμανικό αντιμιλιτα-ριστικό κίνημα, αναγκάζουν τον Λήμ-νεχτ να παραδέχεται ότι οι μέθο-δοι και μορφές προπαγάνδας πρέπει να μείνουν σε νόμιμα πλαίσια. "Επο-μένως, λέει, το θέμα της διεξαγωγής προπαγάνδας μέσα στο στρατό, αποο-ρίσσεται προκαταβολικά. Και συνεχί-ζει ότι "η προπαγάνδα, δεν πρέπει ποτέ να προτρέπει, άμεσα ή έμμεσα σε στρατιωτική άνομη. Εξάλλου πε-τύχει το στόχο της αν δείξει την ουσία του μιλιταρισμού και τον ρό-λο της στην πάλι των τάξεων, αν προκαλέσει περιφρόνηση και απεί-α σαν αντίδραση στην θέα του πραγμα-τικού χαρακτήρα του μιλιταρισμού, στην λειτουργία του σαν έχθρο του λαού. "Και καταλήγει στο ότι "η αντιμιλιταριστική προπαγάνδα υπο-

ρούμε να πούμε ότι βρίσκεται ακό-μα σε νηπιακό στάδιο στην Γερμανία".

Δεν μπορούμε λοιπόν να κατηγο-ρήσουμε τον Λήμνεχτ για περιφρό-νηση και μείωση της αξίας της δου-λειάς μέσα στο στρατό, γιατί τότε θα κάσουμε από τα μάτια μας τις- (ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν οσοι τότε στο γερμανικό εργατικό κίνημα. "Εξ άλλου το δεκάδες παρα-δείγματα που αναφέρει, αντιμιλιτα-ριστικής δράσης των στρατιωτών μέ-σα στο στρατό των διαφόρων χωρών αποδεικνύουν ακριβώς το αντίθετο. Και φυσικά το προσωπικό του παρα-δείγματος δείχνει ότι ήξερε, όταν έφ-τανε η στιγμή, να δρασκελίζει τα όρια της αστικής νομιμότητας. Θα ή-ταν αστείο να κατηγορηθεί για "λεν-καρισμό" αυτός που έγινε το σύμ-βολο της αντίστασης στο σφαιρίο του πρώτου παγκοσμίου πολέμου την ώρα που η ασταλδημοκρατία παραδι-νότανε στην αγκαλιά του μιλιταρι-σμού.

Ο Κ. Λήμνεχτ κλείνει το βι-βλίο του διατυπώνοντας την εξής ά-ποψη: "φαίνεται καθαρά πως αυτές οι πολλαπλές δραστηριότητες δεν μπορούν να αναπτύσσονται όλες α-πό μία κεντρική οργάνωση, πρέπει να μπορούν, όμως, να διευθύνονται και να ελέγχονται από κάποιο κέντ-ρο. Η αναγκαίοτητα ίδρυσης ενός τέτοιου κέντρου είναι κιόλας όλο-φάνερη επειδή μόνο έτσι μπορεί να γίνει η πιο προσεκτική χρήση όλων των νόμιμων δυνατοτήτων δράσης...".

Οι επιτροπές στρατιωτών και πολιτών μαζί με την "Επιτροπή για το Στρατό" στη χώρα μας, σίγουρα ά-ποτελούν αυτό το κέντρο που ανα-φέρει ο Λήμνεχτ. Το βιβλίο του παραμένει εκπληκτικό επίκαιρο για κάθε αγωνιστή που θέλει να αντιμε-τωπίσει τα προβλήματα της πάλης μέσα κι έξω από τους στρατιώτες ενά-ντια στην στρατοκρατία "έδω και τό-ρα", στην Ελλάδα του σήμερα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΑΡΟΥΣΙΑ"

ΤΟΝΥ ΚΛΙΦ

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

εξέδ. 1970

ΕΥΕΛΑΧΙΣΤΗΤΗ

ΤΟΝΥ ΚΛΙΦ

Ο Κρατικός Καπιταλισμός στη Ρωσία

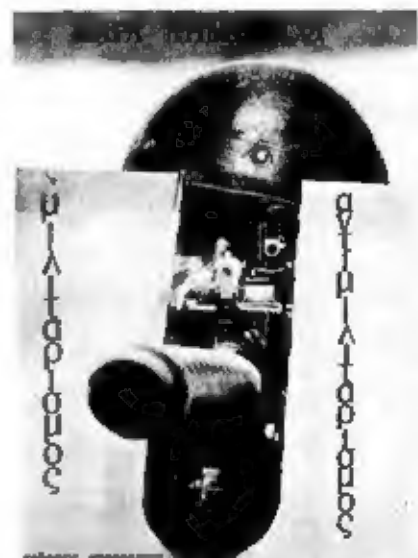
ΚΑΡΑ ΛΗΜΝΕΧΤ

Μιλιταρισμός και αντιμιλιταρισμός

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ

ΜΟΣΕ ΛΟΥΙΝ

Η τελευταία μάχη του Λένιν

ΧΙΛΗ

(Συνέχεια από βελίδα 20)

Πινοσέτ. 'Αρκετοί απ'αυτούς συμμετείχαν στις διαμαρτυρίες και χωμάτισαν, ιδιαίτερα στις 11 Μην, με την παρουσία τους το περιεχόμενο των εκδηλώσεων (πχ. κατασρόλες, κλά ξον κλπ).

Η προηγούμενη περίοδος σημαδεύτηκε επίσης από την προσπάθεια κομματιών της άστικής τάξης να πιέσουν για δημοκρατικά ανοίγματα, χωρίς την δραστηριοποίηση των μαζών.

Τέτοια σχέδια, που σίγουρα τα έχουν οι χριστιανοδημοκράτες στο μυαλό, αποδείχτηκαν ανέφικτα αφού οι μάζες με την κινητοποίησή τους τελευταία ανοίγουν κάποια άλλα σε νάρια άλλων από τα νήματά τους φτάνουν να ξανασυναντώνται με τις νέες προλεταριακές κινητοποιήσεις της περιόδου της λαϊκής 'Ενότητας. Όπως και να γίνει, δέκα χρόνια δέν είναι αρκετά για να σβήσει ή επιβίωση των βιομηχανικών και των λαϊκών συμβουλίων, οι εθνικοποιημένες-αυτοκρατορίες, καπιταλιστών μέσα απ'την επιβουλή του εργατικού έλεγχου σε κομμάτια της βιομηχανίας.

ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ

Παρά την απροσδόκητη έκταξη που πήρε το κίνημα το τελευταίο διάστημα, οι χριστιανοδημοκράτες και τα άλλα συντηρητικά κόμματα θέλουν να έχουν ακόμα περιθώρια συμβιβασμού με την χούντα για κάποια μετριοπαθή ανοίγματα. Όμως ακόμα και για τέτοιου τύπου εξελίξεις το έδαφος έπρεπε να έχει ήδη προετοιμαστεί πράγμα που προσπαθήθηκε για την Βραζιλία και την 'Αργεντινή. Αντίθετα, ή δυσκαμψία και ή αδιολαλία του καθεστώτος ούτε άφησαν μέχρι τα σήμερα περιθώρια για να αναπτυχθούν αυτές οι "δημοκρατικές διελθοές", ενώ από την άλλη στη σημερινή περίοδο διογκώνουν παραπέρα την δυσάρεσκειά, οι πρόσφατες νέες 3.500 απολύσεις εργατών φέρνουν νέες απεργίες, το μέλλον μοιάζει να ξετυλίγεται απειλητικό, αφού πια οι επιλογές των άστών από μόνες τους δέν καθορίζουν την πορεία της Χιλής, αλλά έχουν να συγκρουστούν άμεσα με το κίνημα.

Σήμερα πια, ή κατάσταση έχει φτάσει σε τέτοιο σημείο, που οι άλλες γές περνάνε κύρια μέσα από τις μαζικές κινητοποιήσεις. Αυτό βέβαια δέν εμποδίζει στο να δημιουργούνται διάφορες πρωτοβουλίες, πολιτικές και συνδικαλιστικές, που έπρεπε γράζονται κάποια εναλλακτικά προγράμματα, που συγκροτούν κάποιας πανεθνικής κινήσεις και συντονισμού ενάντια στην χούντα. Συνδικαλιστικές ενώσεις συμμαχούν από την μία ενάντια στην χούντα ενώ από την άλλη, ακόμα και σήμερα συνδικαλιστικού συγκροτούν το "Πανεθνικό Έπιτε-λείο των 'Εργατών" κάνουν διαπραγματεύσεις με τον ύπουρο έσωτερικόν του Πινοσέτ για μία ειρηνική έκτρωση του καθεστώτος. Δέν είναι τυχαίο ότι στο διάγγελμα του 6 Πινοσέτ, μετά τα γεγονότα στις 11 Μην και λίγο πριν από την σύλληψη του ηγέτη της συνομοσπονδίας χαλ-

κού, Ροντόλφο Σινκέλ, αποφάσισε να συγκαλέσει μία σύσκεψη άνωμεσά στους ηγέτες των συνδικάτων και τους διευθυντές των επιχειρήσεων για να συζητηθούν "μέτρα εμπλουτισμού της εργατικής νομοθεσίας" (!). Τα ίδια τα συνδικάτα, προσπαθώντας να σταματήσουν το δυναμισμό του έργου του κινήματος, δέν είναι τυχαίο ότι για τις 11 Μην άρχικά είχε άναγγελλεί γενική απεργία που μετατράπηκε όμως σε μέρα διαμαρτυρίας για να αποφευχθεί ή σύγκρουση με το καθεστώς. Αυτό βέβαια δέν έγινε ούτε τότε, ούτε την ημέρα διαμαρτυρίας στις 14 'Ιούνη, ούτε πολύ περισσότερο με την απεργία στις 17 'Ιούνη.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ

Η νέα γενική απεργία που κηρύχτηκε στις 23 'Ιούνη από μιάσειρά συνδικάτα, άνωμεσά τους και ή συνομοσπονδία ιδιοκτητών φορηγών είχε να αντιμετωπίσει πια μία νέα κατάσταση. Μία κατάσταση όπου οι διάφορες αντιμετώπισεις κομματιών της αντιπολίτευσης στην χούντα εμφανίζονται πιά συγκροτημένες. Η ίδια ή απεργία είχε μερική επιτυχία. Στα κρατικά διυλιστήρια, στα χαλυβουργεία, στο λιμάνι και στα άρχεια σημειώνει καθολική επιτυχία. Ξανά οι πομπασιόνες του Σαντιάγο και τα πανεπιστήμια μετατρέπονται σε πεδία συγκρούσεων. Η απεργία σπάει όταν άρχικά άναγγέλεται από τους καμινόνερους ή άναστολή της απεργίας στις 26/6 και το ξεκίνημα διαπραγματεύσεων με την χούντα ενώ ύποχωρεί από τους στόχους της απεργίας, δηλαδή την άμεση έπι-

λευθέρωση των κρατουμένων και την επαναπρόσληψη των άπολυμένων έργων. Από την άλλη, οι συγκοινωνίες δέν κατέβηκαν σε απεργία. Τελικά το έθνικό έπιτελείο των εργατών συμφώνησε την τελευταία στιγμή να άνασταλεί ή απεργία, ενώ οι διαφωνίες στους κόλπους του εντίνονται.

Από την μία ή καμινόνεροι θέλουν ένα συντεχνιακό κίνημα που να διαπραγματευτεί με την χούντα για τους καλύτερους όρους συμμετοχής δικής τους στο κράτος καθώς και κάποια άλλων "συμμάχων" συνδικαλιστικών οργανώσεων. Οι ίδιοι είχαν παίξει βασικό ρόλο στην άνατροπή της κυβέρνησης 'Αλλιέντε με τα μέγιστα μποϊκοτάζ στις δικακινίες των προδόντων. Όμως ή πολιτική περιορισμού των εισαγωγών που έπέβαλε ο Πινοσέτ, με την συνακόλουθη μείωση του όγκου του εμπορίου άρα και των διακινούμενων προϊόντων έφερε τους (διοκτιτές φορηγών σε σύγκρουση με την χούντα. Ζητάνε, μαζί με τις πέντε άργανώσεις των ιδιωτικών μέσων συγκοινωνίας, να δημιουργηθούν τριμελείς επιτροπές αποφασιστικής έξουσίας στις οποίες να συμμετέχουν εκπρόσωποι των εργαζομένων, διευθυντές επιχειρήσεων και στρατιωτικοί. Έτσι, τελικά, δέν επιδιώκουν την άνατροπή της χούντας και την επάνοδο του κοινοβουλευτισμού αλλά ένα "πραγματικό σύ-

στημα συμμετοχικής δημοκρατίας", μέσα από το συγκεκριμένο προσδιορισμό χρονοδιαγράμματος για την έφαρμογή του χουντικού συντάγματος του '80. Η έπίσκεψή τους και οι διαβουλεύσεις τους με τον άμερικανό πρεσβευτή της Χιλής είναι κάτι που έπίσης χρωματίζει την τακτική τους.

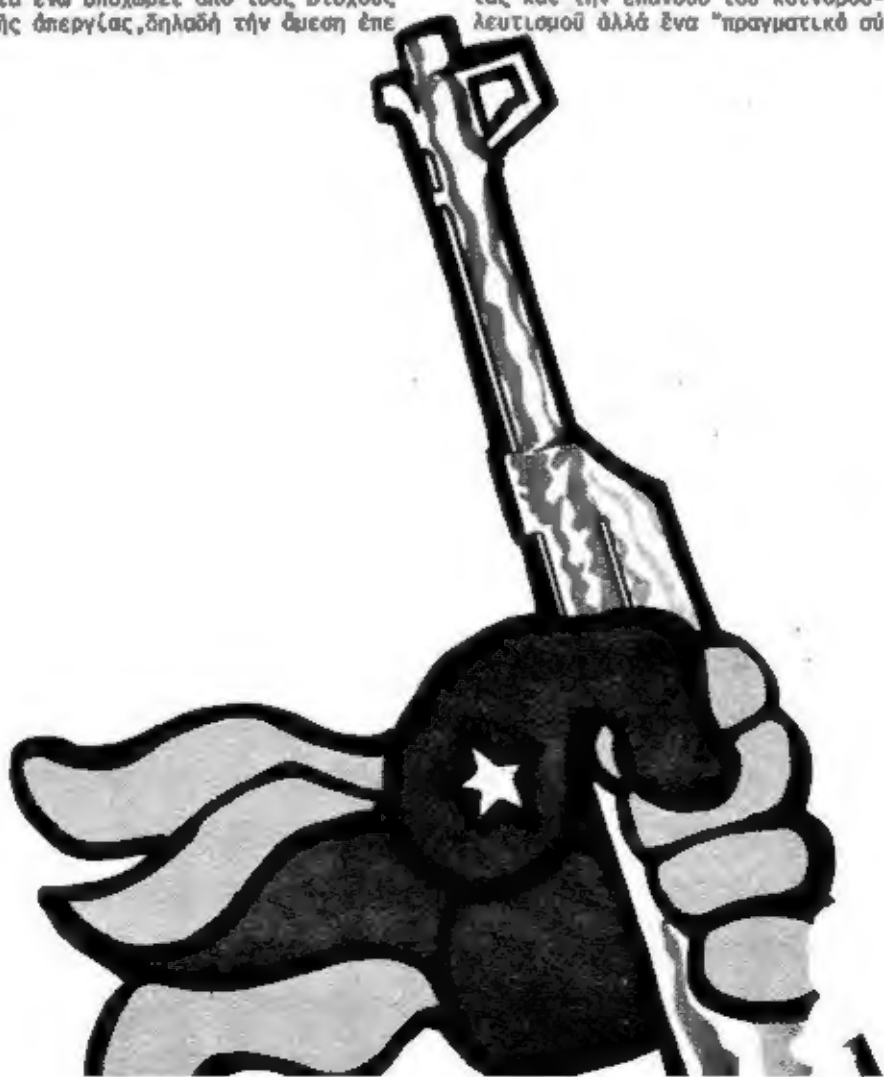
ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Τόν έλεγχο μέσα στα συνδικάτα (διοκτιτών φορηγών και τις συγκοινωνίες (που άνοίκουν σε (δω-τες) τόν έχουν οι χριστιανοδημοκράτες ενώ ή σημερινή τους ήγεσία είναι ή ίδια, με την περίοδο του 'Αλλιέντε. Ο Κουίντερος ήταν και τότε γενικός γραμματέας του συνδικάτου.

Από την άλλη, οι εργάτες χαλκού και ή έθνική συντονιστική των συνδικάτων ζητούν την άμεση άποκατάσταση της δημοκρατίας. Η χούντα άντιδρά άφροντας έλεύθερους κάποιους φυλακισμένους ενώ για τους υπόλοιπους χριστιανοδημοκράτες έξασφαλίζει κάποιες τυπικές καλές συνθήκες. Άπέναντι στους κομμουνιστές έξασπολεί ένα τρομερό κύμα καταστολής, με έξορμες φυλακίσεις, άπαγωγές και δολοφονίες. Άποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι οδυσιαστικά ή άποκεφαλισμός του πιά ζωντανού και μαχητικού κομματιού του κινήματος, του κομματιού που έφτανε στην κάθε κινητοποίηση σε βίαιες μετωπικές καταστολές της χούντας.

Αντίθετα, και με την πρωτοβουλία της χούντας -διαπραγματεύσεις με συνδικάτα της έπιρροής της, ή δέσια έπιστροφής σε δεξιο ήγέτη της χριστιανοδημοκρατίας- ένισχύεται το κομμάτι που ζητά συνεργασίες με την χούντα. Αυτό φάνηκε ιδιαίτερα στη προσπάθεια των φορηγατζήδων να ήγεμονεύσουν και να καναλιζάρουν το κίνημα στις δικές τους έπιλογές και μία σειρά φιλοχουντικών συνδικάτων τα όποια έκφράζουν στραμά όπως οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι έπαγγελματίες κτ.

Είναι φανερό ότι τα σημερινά συνδικάτα, έλάχιστα μοιάζουν με τις "κορντόνες λιντουστριάδες", τα συμβούλια και την λαϊκή συνέλευση που δημιουργήσε ή τάση του εργατικού κινήματος να φέρνει στην ζωή νέα όργανα έξουσίας των μαζών, την εποχή του 'Αλλιέντε. Το τελευταίο ξεσπάσμα στην Χιλή, που με ραγδαία βήματα παίρνει διαστάσεις εισβολής των εργαζομένων μαζών στο προακήνιο, είναι ίσως ή μοναδική έγγύηση ότι άλλο ένα ματωμένο στρατιωτικό καθεστώς θα πέσει. Είναι ταυτόχρονα και ή διαφορά άνωμεσά ακόμα και σε μία έπιχείρηση "μεταπολίτευσης-δυσλοποίησης" και στο ξαναπάσιμο του νήματος που έσπασε ή Πινοσέτ πριν 10 χρόνια.

**εργατική
πρωτοπορία**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΧΙΛΗ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

ΟΙ ΜΑΖΕΣ ΞΑΝΑΠΗΔΑΝΟΥΝ ΤΟ ΝΗΜΑ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΚΟΨΕΙ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

Δέκα χρόνια μετά την επικράτηση της δικτατορίας του στρατηγού Πινοσέτ, τα πρώτα κύματα διαμαρτυρίας κατακλύζουν τους δρόμους του Σαντιάγο, φέρνοντας πιά στην επιφάνεια τη συσσωρευμένη δυσαρέσκεια του κόσμου για το καθεστώς.

Στίς παραγκογειτονιές, τα όρυ-
χετα χαλκού, τα πανεπιστήμια, τα έρ-
γοστάσια, οι Χιλιανοί εργάτες και
φοιτητές με άπεργίες, διαδηλώσεις,
συγκρούσεις στα οδοφράγματα ενάν-
τια στις δυνάμεις της "τάξης και
της δημοκρατίας" ζωντανίζουν ένα
νακτα για την εξέλιξη της τόχης του
καθεστώτος άρκετά άνησυχητικό για
τόν Πινοσέτ, αλλά και πολλά έξω από
τά σενάρια της άστικής χριστιανο-
δημοκρατικής αντίπολιτεύσης.

ΤΟ ΞΕΙΣΠΑΙΣΜΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Στίς 14 'Ιούνη ή ζωή στην Χιλή
παράλνει μετά την κήρυξη 'Ημέρας
Διαμαρτυρίας ενάντια στην δικτατο-
ρία του Πινοσέτ. 'Η άπεργία και οι
διαμαρτυρίες άναγγέλλονται από τό
Πανεθνικό 'Επιτελείο των 'Εργατών,
στό όποιο συμμετέχουν 5 μεγάλες
συνδικαλιστικές ενώσεις, προσκαίμε-
νες σέ διάφορα κομμάτια της άντι-
πολιτεύσης. Κεντρικό ρόλο στην εξέ-
λιξη των γεγονότων παίζει ή Συνο-
μοσπονδία 'Εργατών Χαλκού, ή όποι-
α εξέκοψε από την έπιτροπή του Πινο-
σέτ μόλις ένα χρόνο πριν.

'Η ήμερα αυτή ήταν ή κορύφωση
μιάς πορείας ραγδαίας πολιτικοποίησης
και ριζοσποστικοποίησης του
κόσμου που ό πιο σημαντικός σταθ-
μός της ήταν ή 11 Μάη, όταν κηρύσ-
σεται ή Πρώτη Μέρα Διαμαρτυρίας έ-
νάντια στό καθεστώς.

Στά όρυχεία 'Ελ Σαλβαντόρ, Τενι-
έντε, Λά 'Αντίνα και Τσουκουκάμα-
τα ή έπιτυχία της άπεργίας άντι-
μετωπίζεται με την απόλυση 900 έρ-
γατών. 'Επίσης συλλαμβάνεται ό Ρον-
τόλφα Σιγκουέλ, ήγέτης της Συνομο-
σπονδίας Χαλκού, πράγμα που οδηγεί
σέ νέες άπεργίες στίς 16 και 17 'Ι-
ούνη με αίτήματα την άπελευθέρωση
του συνδικαλιστή ήγέτη και την έ-
παναπρόσληψη των άπολυμένων έρ-
γατών των όρυχείων χαλκού. Οι διαδη-
λώσεις και οι συγκρούσεις στό όδο
φράγματα όξύνουν παρ'όλα τα πολι-
τικό κλίμα. 'Ολόκληρες παραγκογει-
τονιές (όι παραγκογειτονιές) όπως ή
'Ιουστέρνα, ή Βικτώρια, ή Ζοάο Γκου-
λαό ούσιαστικά εξέγειρονται άντι-
μετωπίζοντας τά τεθωρακισμένα και
τά πολυβόλα του χιλιάνικου στρα-
τού. Στά πανεπιστήμια συγκροτούν-
ται διαδηλώσεις, ένθ άντιπρότεροι
και έμπρησμοί καταστημάτων από δυ-
δηλωτές δείχνουν ότι οι διαμαρτυ-
ρίες έξφυγαν μακριά από τά νό-
μιμα κάποιες είρηνικές εκδηλώσεις.
'Η βία όχι μόνο από τό μεριά του
καθεστώτος αλλά και από τό μεριά
των μαζών έσβυσε τίς προσδοκίες
αυτών που πίστευαν ότι μπορούν να
καναλιζάρουν τό κίνημα σέ προσπά-
θειες δημοκρατικών είρηνικών μετα-
στροφών.

'Η διαφορά αυτών των συγκρούσε-
ων από εκείνες της 11 Μάη (Πρώτης

μέρας διαμαρτυριών που οργανώθη-
καν βασικά από την Συνομοσπονδία
Χαλκού) ήταν και ή μεγαλύτερη έκ-
ταση και ένταση αλλά κύρια ή μετα-
τόπιση του κέντρου βόρους των έκ-
φραστών άντίστασης από άλλα μεσο-
στικά και μικροαστικά στρώματα
στίς κινητοποιήσεις των εργατών.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Σίγουρα τό βάθαιμα της οίκονο-
μικής κρίσης τροφοδοτεί και έπιτα-
χύνει την φθορά του καθεστώτος, ό-
που τά μέτρα που άναγκάζεται να πάρει
ή χούντα για την σταθεροποίηση
της οίκονομίας, ή λιτότητα κα-
θώς κι ή υψηλή άνεργία δημιουργούν
και απλώνουν την δυσαρέσκεια.

'Η χιλιάνικη οίκονομία τό τελε-
υταίο διάστημα βρέθηκε μαζί μέμια
σειρά από άλλες λατινοαμερικάνι-
κες χώρες στό πρόθυρο της χρεωκο-
πίας, όπου τό έξωτερικό χρέος μετα-
βλήθηκε πιά σέ βρόνχο στό λαιμό
της οίκονομίας. Τό σενάριο της κρί-
σης μοιάζει λίγο-πολύ σ' άλλες σι-
τές χώρες. Με τό έξπρημα της διε-
θνούς οίκονομικής κρίσης μία σει-
ρά από χώρες για γά καλύφουν τά έ-
λλείματά τους στό 'Ισοζύγιο πληρωμών
καταφεύγουν στή λύση των δανείων
από τίς μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ
και του ευρωπαϊκού καπιταλισμού.
Τό κρήμα άρθρονεί όπου τά συσσωρευ-
μένα πετροδολάρια παραρυσσώνουν
την διεθνή αγορά χρήματος σάν συ-
νέπεια του στασιμίσματος της άνά-
πτυξης στίς άνεπτυγμένες καπιταλισ-
τικές χώρες. Από την άλλη, ή 'Ιδιαία
παραγωγή βιασκάς φθίνει όπου ή ύ-
φεση στίς άνεπτυγμένες χώρες μειώ-
νει την ζήτηση των χιλιάνικων προ-
ϊόντων (πρώτες ύλες) και από την

άλλη ό άνταγωνισμός με την ΕΟΚ σί-
αγροτικά προϊόντα δίνει άλλο ένα
χτύπημα, στην άγροτική παραγωγή σή
τή ή φορά. 'Η άνάπτυξη που περίμε-
ναν οι άσσοί ή τουλάχιστον ή συγκ-
ράτηση δέν έρχεται, πράγμα που θα
όδηγούσε στην μείωση των έλλειμά-
των στό 'Ισοζύγιο πληρωμών. Τά δά-
νειά γίνονται όλο και πιο δαπανη-
ρά έξ'όλτιας της πολιτικής ύψηλών
έπιτοκίων της κυβέρνησης Ρήγκαν.
Οι δυτικές τράπεζες μαζί με τίς χι-
λιάνικες αρχίζουν να άνησυχούν, ό
καθένας για τό δικό του συμφέρον-
τα, για τό δικό του μέλλον. 'Η κατά-
ρευση 8 τραπεζών προκαλεί την άμε-
ση παρέμβαση της χούντας που μετο-
χοποιεί τά κρή τους, αλλά και την
έμφάνιση άνασχετισμένων άποταμει-
ών που μοζεύονται στίς θυρίδες
για να τους επιστραφεί τό 30% των
καταθέσεων τους. Τελικά παρεμβαίνα
τό ΔΝΤ παγώνοντας για 90 μέρες τό
τοκοχρεώλωση για τό άποφευχθεί έ-
τοι μία άμεση κατάρευση.

'Η κρίση όμως έπιταχύνθηκε και
από τον συγκεκριμένο τρόπο "άπορ-
ρόφησης" των δανείων: 'Εργα βιτρί-
νας για τον έξωραισμό της χούντας,
καθαρή κερδοσκοπία με άγοραπωλησι-
ες άκινήτων περιουσιών, άκόμα και
με άμεση έξαγωγή των δανείων σέ
άμερικάνικες τράπεζες. 'Η οίκονομική
όπό έννας δυναμικού τομέας μετατρέ-
πεται σέ νεκροταφείο πολεοδομικών
σχεδίων στό 80-81.

Σήμερα, ό Πινοσέτ έχοντας άρκε-
τά άρνη έγκαταλείπει μία πολιτική
έλευθέρης οίκονομίας, άποσθηνικοποι-
ήσεων, υιοθετεί τον παρεμβατισμό.
'Ομως ή άποσθεραπευτική έχει ήδη
έκκλινση, οι διαμαρτυρίες έχουν ή
δη ξεσπάσει στό έσωτερικό, ένθ οι
έλλίδες στό έξωτερικό, ένθ όλη

ή καρδιά του παγκόσμιου καπιταλισ-
μού θα άρχισι να ξαναχτυπάει κα-
νονικά μέσα από μία άνάκομψη στίς
ΗΠΑ και στό κέντρο του ευρωπαϊκού
καπιταλισμού δέν έχουν άκόμα έπα-
ληθευτεί. 'Ετσι ή δυνατότητα όξιο-
ποίησης μιάς εθνικής διεθνούς συ-
κυρίας για τό ξεπέρασμα της κρίσης
του χιλιάνικου καπιταλισμού παρα-
μένει μία έλλίδα χωρίς άκόμα ένα
πραγματικό αντίκρουσμα.

ΟΙ ΕΛΙΓΜΟΙ ΤΟΥ ΠΙΝΟΣΕΤ

Χέρι με χέρι με την κρίση της
οίκονομίας, ό Πινοσέτ θα πρέπει σή-
μερα να άντιμετωπίζει και την άν-
τιπολίτευση στην έξουσία του άν
θέλει -άκόμα- να δοκιμάσει να έκπ-
ληρώσει τά σχέδια που έκανε τό 80
για "έπινόδο της δημοκρατίας με έ-
λεύθερες εκλογές" τό ...89!

Σίγουρα από πολλότερα είχε να
άντιμετωπίσει προβλήματα διακυβέ-
ρησης γι αυτά άλλωστε την περίοδο
74-83, ή σύνθεση της κυβέρνησής του
άλλαζε άλλοτε με άπόπειρες "διεύ-
ρυνσης" με πολιτικά πρόσωπα και ό-
λοτε με έπιστροφή στους "σκληρούς"
στρατιωτικούς. 'Ομως μία προηγούμε-
νη περίοδο οι πολιτικές άλλαγές,
οι έλλινμοί του Πινοσέτ καθόριζαν
τίς εξέλιξεις έξασφαλίζοντας την
άνοχή της συντηρητικής αντίπολι-
τεύσης και μιάς σειράς συνδικάτων
που έπαιξαν ρόλο άνατροπής της κυ-
βέρνησης του 'Αλλιέντε (συγκοινωνι-
κές, μεταφορές, γιατροί, δικηγόροι
κ.ά). Σήμερα άκόμα και τό άκροδεξιό
κίνημα "Πατρίδα- 'Ελευθερία", ή έκ-
κλησία, καταστραμμένοι μικροάσσοί
μεσοάσσοί στρέφονται ένάντια στον

Συνέχεια σελ. 19